

PANORAMA

În atenție: politica regională și urbană europeană

VARĂ 2019 / nr. 69

Moravia-Silezia renaște din trecutul său industrial

SPIRITUL DE
COOPERARE
AL INTERREG

PLANIFICARE
PENTRU VIITOR
PRIN TRANZIȚIA
INDUSTRIALĂ

PANORAMA

În acest număr...

Ediția de vară a revistei *Panorama* tratează o varietate amplă de subiecte și prezintă un editorial final, de rămas-bun, cu ocazia sfârșitului de mandat al comisarului Corina Crețu.

Obiectivul nostru regional se oprește de această dată asupra regiunii Moravia-Silezia din Cehia. Prezentăm un interviu cu președintele regiunii, Ivo Vondrák, precum și exemple de proiecte și o analiză a modului în care regiunea abordează tranziția de la industria carboniferă spre o economie mai neutră din punctul de vedere al climei. De asemenea, privim îndeaproape cooperarea transnațională prin programul Interreg, prezentând bune practici și proiecte de pe întregul continent, precum și modul în care cadrul UE pentru competențe face posibilă gestionarea eficace a fondurilor UE.

Rubrica „În cuvinte proprii” cuprinde reflecții din partea a doi europarlamentari din comitetul REGI – Constanze Krehl și Jan Olbrycht –, precum și mesaje transmise de către tineri prin intermediul experiențelor lor legate de programul de mass-media „Youth4Regions”.

Aflăm cum contribuie Rețeaua birourilor cu competențe în materie de bandă largă la reducerea decalajului digital dintre regiuni și cum ajută cooperarea regională la sporirea securității informatice. Rubrica de proiecte vizitează Ciprul, Franța, Insulele Canare și regiunea frontalieră dintre Italia și Austria.

Lectură plăcută!

AGNÈS MONFRET

Șef al Unității de Comunicare, Direcția Generală Politică Regională și Urbană, Comisia Europeană

4

10

26

44

EDITORIAL.....	3	MORAVIA-SILEZIA: O REGIUNE DINAMICĂ	26
PROIECTE-PILOT PRIVIND TRANZIȚIA INDUSTRIALĂ.....	4	PUNCT DE DATE: PREVENIREA RISCURILOR.....	36
CADRUL DE COMPETENȚE PENTRU EFICIENȚĂ.....	8	SINERGII LOCALE PENTRU SECURITATEA INFORMATICĂ.....	38
INTERREG ÎN ACȚIUNE.....	10	O POLITICĂ MULTIDIMENSIONALĂ.....	40
UNDĂ VERDE PENTRU MONITORIZAREA ELECTRONICĂ.....	18	NOUTĂȚI PE SCURT.....	42
POLITICA DE COEZIUNE PRIVEȘTE SPRE VIITOR.....	20	ACCELERAREA ACCESULUI ÎN BANDĂ LARGĂ.....	44
O EUROPĂ MAI STRÂNS UNITĂ.....	22	PROIECTE DIN INSULELE CANARE, CIPRU, FRANȚA, AUSTRIA ȘI ITALIA.....	47
O PERSPECTIVĂ TINEREASCĂ ASUPRA COEZIUNII UE.....	24		

EDITORIAL

Stimați cititori,

La momentul la care veți citi aceste rânduri, eu îmi voi fi încheiat mandatul de comisar pentru politică regională. Cu toate acestea, am dorit să profit de ocazia acestei întâlniri trimestriale cu dumneavoastră pentru a vă spune cât de onorată m-am simțit să lucrez în slujba politicii regionale.

Când și-a început activitatea Comisia Juncker, în noiembrie 2014, cetățenii europeni așteptau în mod clar ca Uniunea să rezolve mai multe provocări dificile: redresarea în urma crizei economice, stabilizarea monedei euro și pregătirea UE pentru Acordul de la Paris privind schimbările climatice, ca să menționez doar câteva. Este exact ceea ce am încercat să facem, prin Planul de investiții pentru Europa, prin înființarea uniunii energetice și a pieței unice digitale și, bineînțeles, prin investițiile bazate pe politica de coeziune.

Din ultimele cifre reiese că un euro investit acum cinci ani prin politica de coeziune va genera aproape trei euro de produs intern brut suplimentar peste încă cinci ani. Acest exemplu grăitor nu necesită alte explicații, însă impactul politicii de coeziune depășește cu mult domeniul cifrelor.

Timp de aproape cinci ani, am avut ocazia de a vizita sute de regiuni din întreaga Uniune și de a face cunoștință cu toți acei oameni dedicați care gestionează și implementează în teren mii de proiecte cu sprijinul UE. Această experiență unică mi-a confirmat convingerea că politica de coeziune este și va rămâne vitală pentru îmbunătățirea vieții de zi cu zi a cetățenilor europeni. Aceasta a canalizat fonduri spre spitale, școli, transporturi, zone rurale, orașe, regiuni transfrontaliere și insule îndepărtate. Fiind principala politică de investiții a UE, ea a contribuit la plăsmuirea țesăturii sociale, economice și culturale din care facem cu toții parte.

Iar pentru a potența și mai mult impactul politicii de coeziune, în cadrul mandatului meu s-au lansat mai multe inițiative-cheie. Dintre acestea aș aminti Grupul operativ pentru o mai bună

punere în aplicare, care a ajutat numeroase state membre să utilizeze mai eficient fondurile rămase din perioada 2007-2013; Grupul la nivel înalt privind simplificarea, cu rolul de a face regulile fondurilor structurale și de investiții europene mult mai ușoare pentru beneficiari; apelul nostru adresat în 2015 statelor membre de a-și redirecționa o parte din suma alocată prin politica de coeziune pentru a aborda criza migrației și a refugiaților; și cele două inițiative-pilot vizând regiunile în proces de recuperare a decalajului și regiunile carbonifere în tranziție, pentru a le sprijini în transformarea lor economică și a le ajuta să valorifice mai bine globalizarea și schimbările tehnologice.

Este foarte clar că politica de coeziune este cea mai vie expresie a solidarității europene. De aceea, în pregătirea propunerilor Comisiei pentru perioada de programare 2021-2027, alături de toți susținătorii politicii de coeziune, am militat puternic pentru menținerea politicii în toate regiunile. Și am reușit: nicio regiune și niciun cetățean nu vor fi lăsați în urmă.

Desigur, politica de coeziune nu ar fi putut produce rezultate tangibile în teren fără sprijinul tuturor autorităților locale și regionale, al statelor membre, al societății civile, al comunităților, al managerilor de proiecte și al beneficiarilor. Această implicare reflectă însăși esența politicii: parteneriat și încredere reciprocă. Viitorul deceniu va aduce numeroase provocări noi și va trebui să rămânem uniți pentru a le face față. În ceea ce mă privește, eu voi continua, prin munca mea, să susțin valorile de coeziune și solidaritate, deci puteți fi siguri că drumurile noastre se vor întâlni din nou sub auspiciile proiectului nostru european. ■

Corina Crețu

Comisarul european pentru politică regională

Inspirație pentru tranziția industrială în toate regiunile

În fața globalizării, a schimbărilor tehnologice rapide și a necesității de a trece la o economie cu emisii reduse de carbon, UE lucrează la o serie de proiecte regionale pilot pentru a identifica modalități noi de a distribui uniform beneficiile și a se asigura că tranziția industrială dă roade pentru toți, oriunde locuiesc.

Globalizarea, tehnologiile noi și eforturile de a combate schimbările climatice schimbă radical și rapid modul în care trăim și muncim. Aceste schimbări aduc cu sine o serie de oportunități. Provocarea pentru Uniunea Europeană este de a se asigura că toți cetățenii din toate regiunile beneficiază de pe urma acestor oportunități și se pot pregăti mai bine pentru comunitățile și locurile de muncă ale viitorului.

În timp ce unele regiuni se confruntă cu mari dificultăți economice, iar altele se bucură de succes, există câteva blocate în mijloc. Chiar dacă acestea au companii bine cotate, universități puternice și o moștenire industrială cu care se pot mândri, o mare parte dintre firmele tradiționale și dintre lucrători nu reușesc să țină pasul cu schimbările tehnologice și cu trecerea la alte modele de producție.

Realizarea unei tranziții industriale reușite la nivelul întregii UE, astfel încât să nu fie lăsată în urmă niciuna dintre aceste

persoane și firme, necesită investiții substanțiale în producție, formare, cercetare și inovare, corelate cu transformări sistemice profunde. De aceea, Comisia Europeană a lansat o serie de proiecte-pilot menite să ofere lecții valoroase privind modul de a ne asigura că tranziția energetică dă roade pentru toată lumea.

„Aceste strategii de transformare economică trebuie să se asigure că succesele economice viitoare bazate pe inovare nu vor avea doar un număr mic de beneficiari”, afirmă Peter Berkowitz, șeful unității Creștere inteligentă și durabilă din cadrul DG REGIO. „Pur și simplu nu este suficient de bine să avem centre urbane de bază care să meargă înainte cu toată viteza, lăsând însă în urmă orașele mici și zonele rurale înconjurătoare.”

Activarea potențialului

Europa se confruntă cu cinci provocări ample interdependente în abordarea tranziției industriale: pregătirea lucrătorilor și a firmelor pentru locurile de muncă ale viitorului; ajutorarea firmelor din întreaga economie să exploateze idei noi și să folosească cele mai noi tehnologii; asigurarea tranziției la o economie cu emisii reduse de carbon; promovarea antreprenoriatului și a unor tipuri noi de firme; și încurajarea utilizării noilor tehnologii și modele de muncă pentru a promova incluziunea socială.

În numeroase regiuni care au un istoric de industrii cu emisii intense de dioxid de carbon se resimte încă moștenirea declinului sectoarelor tradiționale. În același timp, acestea sunt puse în fața necesității de a se adapta la provocările celei de a patra revoluții industriale, cu sistemele sale complexe, digitale și personalizate.

Europa trebuie să consolideze capacitatea acestor regiuni de a se moderniza și de a inova, facilitând investițiile în tehnologii noi și îmbrățișând schimbările produse de digitalizare și de tranziția spre o economie cu emisii reduse de carbon.

Politica de coeziune este principalul instrument de politică al UE pentru abordarea schimbărilor structurale legate de tranziția energetică și industrială. Pentru perioada de finanțare 2014-2020, o proporție de 30% din fonduri, adică 120 de miliarde EUR, s-a alocat pentru a ajuta regiunile să devină mai competitive și să își activeze potențialul inovator, în contextul unor strategii de specializare inteligentă adaptate, care ajută regiunile să își diversifice economiile și să creeze locuri de muncă pe baza propriilor puncte forte.

Cu toate acestea, pentru că finanțarea nu este suficientă, cele trei acțiuni-pilot ale Comisiei Europene urmăresc să valorifice punctele forte ale Europei, diversitatea sa, dinamismul și disponibilitatea de a testa abordări noi la nivel local, regional și național.

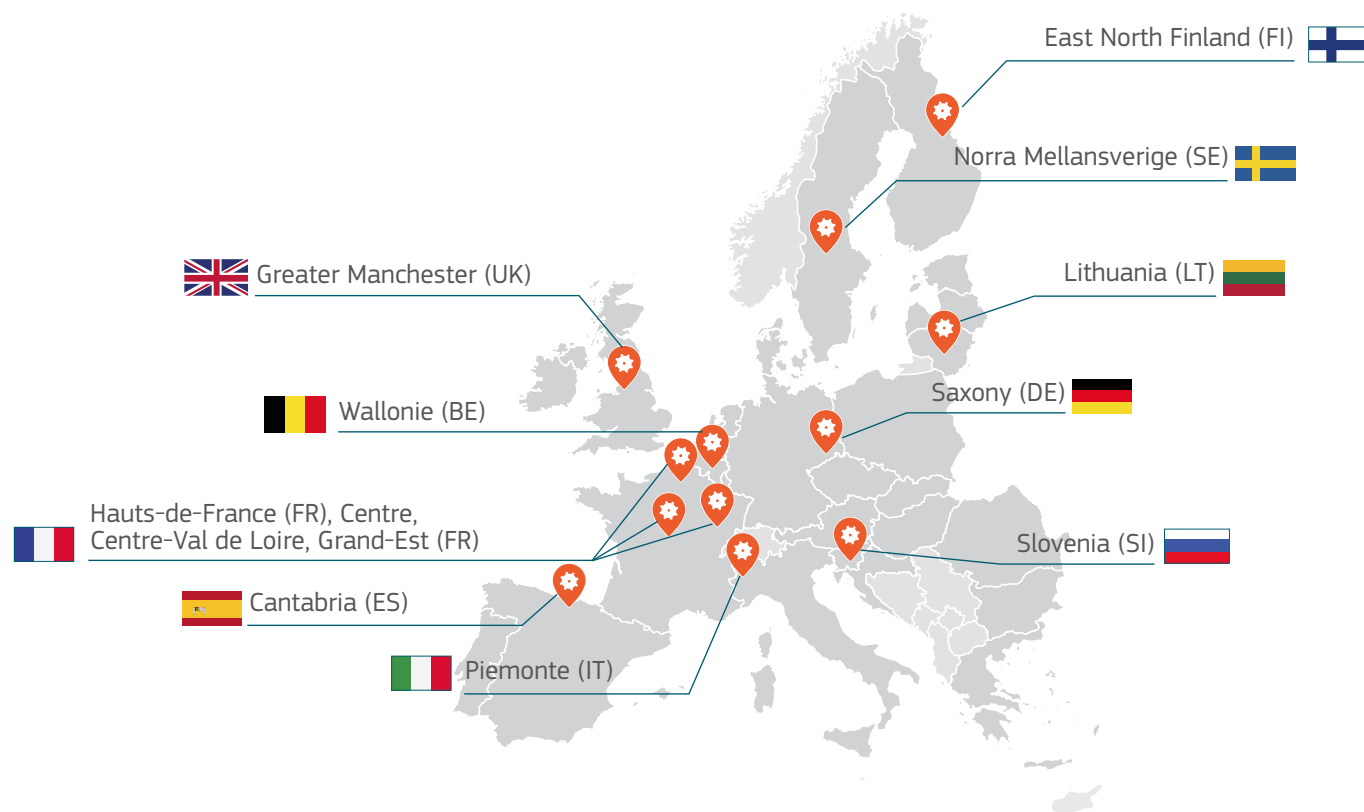
Laboratoare vii

Acțiunea-pilot **Regiuni în tranziție industrială** a fost lansată în 2018 pentru a ajuta regiunile să elaboreze abordări noi privind consolidarea creșterii economice și a productivității în contextul tranziției industriale. Zece regiuni și două state membre lucrează cu specialiști din cadrul Comisiei pentru a-și impulsiona capacitatea de inovare, a elimina barierele din calea inovării, a-și dota lucrătorii cu competențele adecvate și a se pregăti pentru schimbările industriale și societale. Obiectivul acțiunii-pilot este de a elabora instrumente de politică pentru a face față acestor provocări.

În prima fază, echipele au analizat instrumentele de politică existente și au identificat provocările specifice fiecărei regiuni, cu ajutorul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

Regiuni în tranziție industrială

și al Comisiei. Pe această bază, pentru fiecare dintre cele 10 regiuni și două state membre s-au alocat 300 000 EUR pentru a încerca o abordare nouă a tranziției industriale și a testa un răspuns politic la una sau mai multe provocări identificate pe parcursul atelierelor.

„Va fi un fel de laborator viu, în care fiecare regiune va încerca să găsească soluții noi la probleme dificile”, explică Berkowitz. „Regiunile vor primi un grant pentru derularea acestei acțiuni-pilot, iar noi vom lucra în strânsă colaborare cu ele pentru a identifica lecțiile învățate, astfel încât și alte regiuni și orașe să se bucure de beneficii. În cadrul DG REGIO există convingerea că diversitatea este marele atu al Europei și că trebuie să încurajăm mai multă experimentare.”

De asemenea, Peter Berkowitz atrage atenția că există o nevoie clară de a sprijini întreprinderile tradiționale, precum și start-upurile. Firmele mai mici și mai vechi au adesea o capacitate limitată de a adopta și a exploata tehnologiile noi, în special acolo unde forța de muncă nu are competențele, formarea și educația necesare. Abordarea acestei provocări necesită legături mai puternice între politicile privind antreprenoriatul, învățământul superior și învățământul vocațional.

Numeroase întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) din regiunea franceză Centre-Val de Loire, de exemplu, se confruntă cu probleme persistente legate de neconcordanța competențelor și cu dificultăți în ceea ce privește angajarea și păstrarea personalului calificat. Printr-o rețea de recrutare specializată înființată ca parte a acestui proiect-pilot, regiunea va urmări

să lucreze direct cu IMM-urile pentru a le defini nevoile în materie de recrutare, a asigura îndrumare și a sprijini strategiile în domeniul resurselor umane. Obiectivul este de a îmbunătăți gestionarea personalului, a anticipa mai bine provocările care țin de tranziția industrială și a exploata tehnologiile care schimbă natura locurilor de muncă industriale.

Regiunile trebuie să creeze și să promoveze sisteme de inovare deschise, precum și să elaboreze mecanisme financiare pentru firmele mai mici, cu stimulente pentru activitățile axate pe produse inovatoare. În Finlanda de Est și de Nord, IMM-urile locale vor testa un sistem de vouchere transregionale care le permit să cumpere servicii pentru a-și stimula capacitățile de inovare și a-și consolida participarea în cadrul sectorului agroforestier. Sistemul va viza proiecte în care companiile dezvoltă proiecte de investiții comune cu organizații din domeniul cercetării și al tehnologiei și aplică inovații în sector, abordând economia circulară.

Protejarea comunităților

Al doilea proiect-pilot, **Regiuni carbonifere în tranziție**, se concentrează asupra fostelor regiuni miniere. Ca parte a tranziției la o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon în UE, producția și consumul de cărbune sunt în scădere – iar această schimbare aduce cu sine mai multe provocări societale și economice. Aproximativ 185 000 de europeni sunt în continuare angajați direct în companii extractoare de cărbune active în 41 de regiuni din 12 țări ale UE. Se

estimează că încă 53 000 lucrează în centrale electrice pe bază de cărbune. Fără o planificare pe termen lung pentru viitorul lor, tranziția va fi, probabil, dificilă pentru acești oameni. Regiunile dependente anterior de cărbune pot suferi de șomaj structural decenii întregi, odată cu declinul industriei, acest lucru având impacturi semnificative asupra comunităților și a finanțelor publice.

Deși transformarea într-o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon ar trebui să aibă un impact în ansamblu pozitiv pentru UE, decidenții politici recunosc că aceasta are și potențialul de a exacerba disparitățile sociale și regionale. Într-o încercare de a combate acest lucru, obiectivul urmărit de Comisie prin acest proiect-pilot este de a ajuta regiunile carbonifere și cu emisii intense de carbon să se pregătească pentru schimbările structurale legate de tranziția energetică și să anticipeze impacturile socioeconomice negative.

Echipele de experți ale Comisiei oferă sprijin pentru 18 regiuni-pilot din opt state membre, iar o platformă la nivel european reunește părți interesate, oferă acces la asistență tehnică și la soluții de consolidare a capacității și le permite regiunilor carbonifere să își partajeze experiența cu reprezentanții locali și naționali, cu partenerii sociali, cu industria și cu societatea civilă.

Aceste echipe lucrează cu autoritățile regionale și naționale pentru a elabora soluții care să accelereze procesul diversificării și al tranziției tehnologice. De asemenea, acestea consiliază autoritățile regionale cu privire la accesarea de finanțare, la implementarea unor strategii de specializare inteligentă și la realizarea unor strategii de decarbonizare. Este disponibil sprijin financiar pentru investițiile care contribuie la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă, precum inovarea, tranziția la energia nepoluantă și incluziunea socială.

Investiții în inovare

Al treilea și ultimul program-pilot este **Crearea de noi lanțuri valorice prin investiții interregionale în inovare**. Pentru a beneficia de o economie globalizată, regiunile și orașele europene trebuie să profite din plin de posibilitatea de a crește anvergura tehnologiilor inovatoare și a firmelor noi pe piața unică. Acest lucru înseamnă reunirea unor firme, cercetători și autorități publice din întreaga UE pentru a lucra la elaborarea unor domenii prioritare ale specializării inteligente, pentru a-și corela punctele forte competitive și a elabora programe inovatoare.

Comisia a lansat un apel în 2017, din care a selectat nouă parteneriate interregionale care testează acum abordări noi privind construirea acestor lanțuri valorice. Parteneriatele au fost sprijinite de echipe din cadrul Comisiei, având în componență experți dintr-o varietate de domenii. Fiecare parteneriat beneficiază și de servicii externe de consultanță în valoare de până la 200 000 EUR pentru extinderea anvergurii și pentru activități de comercializare, din Fondul european de dezvoltare regională. Zeci de regiuni au propus idei care vor sta la baza proiectelor de investiții ce vor fi elaborate în domenii precum biochimia, securitatea informatică, printarea 3D și energia marină regenerabilă.

Stabilirea bazelor

Politica de coeziune 2021-2027 le va permite statelor membre și regiunilor să susțină tranziția industrială într-un mod cuprinzător și flexibil, ca parte a următoarei generații de strategii de specializare inteligentă. Vor fi necesare modalități de lucru noi pentru regiuni și orașe, o schimbare a modului de a gândi și o capacitate sporită de a dezvolta și a implementa soluții, pentru a garanta că nicio regiune nu este lăsată în urmă. Prin urmare, există o nevoie urgentă de a reuni toate părțile interesate și cunoștințele pe care le dețin acestea, de a folosi ca punct de plecare experiența acțiunilor-pilot și de a asigura răspândirea temeinică a bunelor practici la nivelul întregii UE.

„Punem, la nivel local, bazele pe care ar trebui să se clădească o Europă sustenabilă și favorabilă incluziunii.”, afirmă Berkowitz. Totul începe în regiuni, în orașe și în IMM-uri, din punct de vedere economic, evident, dar și din punct de vedere social și politic. Toate aceste direcții se întrepătrund, iar acțiunile noastre trebuie să vizeze aspecte importante din viața de zi cu zi a oamenilor, oriunde locuiesc aceștia.”

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://europa.eu/!pG78Wk>

Competențe mai bune pentru o mai bună guvernare a fondurilor UE

Cum puteți evalua competențele profesionale, operaționale sau manageriale de care are nevoie instituția dumneavoastră pentru gestionarea mai eficientă și mai eficace a fondurilor UE? Cum puteți întocmi un plan pentru dezvoltarea unor asemenea competențe? Cadrul UE de competențe oferă un răspuns la ambele întrebări.

Toate instituțiile publice implicate în gestionarea Fondului european de dezvoltare regională și a Fondului de coeziune – organismele naționale de coordonare, autoritățile de management, de audit și de certificare, secretariatele comune și organismele intermediare – pot utiliza Cadrul UE de competențe pentru a identifica și a aborda lacunele în ceea ce privește competențele și pentru a-și adapta strategiile de formare.

Instrumentul, realizat de către Direcția Generală Politică Regională și Urbană (DG REGIO) a Comisiei, cuprinde:

- › **un cadru de competențe al UE**, care include un set de competențe pe care ar trebui să le dețină administrațiile și funcționarii; și
- › **un instrument de autoevaluare online**, cu ajutorul căruia angajații pot evalua la ce nivel stăpânesc fiecare competență necesară propriului profil profesional. Se va facilita astfel definirea viitoarelor obiective de dezvoltare.

Funcționarii publici pot folosi instrumentul pentru a-și evalua cunoștințele și competențele, orientându-se după un sistem de punctaj intuitiv. În acest fel, instrumentul ajută organizația și membrii acesteia să își conștientizeze propriile puncte forte și puncte slabe.

INSTRUMENTUL DE AUTOEVALUARE

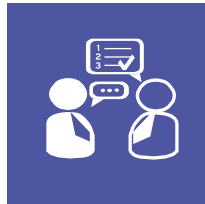
INSTRUMENTUL DE AUTOEVALUARE IDENTIFICĂ NEVOILE DE DEZVOLTARE A COMPETENȚELOR

*Angajatul își
evaluează
propriile
competențe*

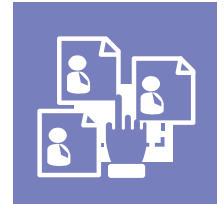
*Supervizorul îi
face evaluarea*

*Angajatul și
superiorul
acestuia discută
rezultatele
evaluării*

*Se generează un
raport
individual de
evaluare*

*Se cumulează
rezultatele
evaluărilor
individuale*

Utilizarea cu regularitate a instrumentului contribuie la proiectarea unor parcursuri de dezvoltare profesională pentru membrii personalului. O caracteristică importantă, în special pentru administratori, este posibilitatea de a cumula datele din autoevaluările tuturor angajaților, creând astfel o imagine de ansamblu a întregii administrații. Astfel, concluziile pot servi drept bază pentru elaborarea unor planuri de învățare și de dezvoltare în vederea compensării lacunelor.

Acest instrument flexibil și ușor de utilizat acoperă o gamă completă de competențe și se poate aplica la toate tipurile de administrații, indiferent de anvergura acestora, și adaptează la nevoile lor, de exemplu, dacă gestionează un program național sau regional. Acesta poate fi un instrument esențial pentru proiectarea, planificarea și instituirea de structuri, proceduri și resurse pentru următoarea perioadă de programare a politicii de coeziune, 2021-2027.

În plus, instrumentul contribuie la o mai bună funcționare a administrațiilor publice și, astfel, la creșterea calității serviciilor oferite atât cetățenilor, cât și firmelor.

Pe site-ul DG REGIO veți găsi:

- › informații despre cum puteți obține acces la instrumentul de autoevaluare;
- › ghiduri de utilizare în 22 de limbi; și
- › o broșură și un infografic.

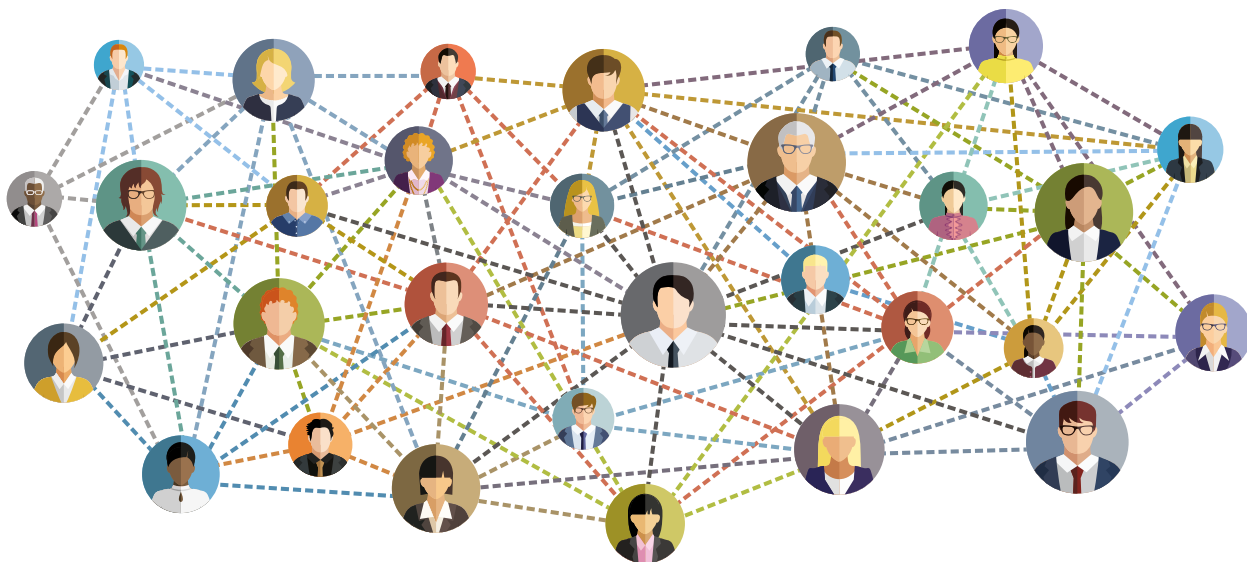
MAI MULTE INFORMAȚII

Pentru a solicita acces la instrument sau a primi feedback cu privire la acesta, contactați:

REGIO-COMPETENCY-FRAMEWORK@ec.europa.eu

Pentru informații și orientări suplimentare privind utilizarea instrumentului: <https://europa.eu/!CP84pW>

Interreg: spiritul european în acțiune

Cooperarea transnațională Interreg ajută la rezolvarea unor provocări comune și le aduce beneficii cetățenilor din orașele și regiunile de pe întreg cuprinsul Europei.

Cine se asigură că se iau măsuri pentru a aborda incendiile de vegetație din zona Balcanilor, accidentele din Marea Baltică, schimbările climatice din regiunea alpină, poluarea atmosferică din metropolele europene sau protejarea diversității în zona estuarului Dunării? Pentru că acestea nu sunt doar aspecte de interes național, este ușor de înțeles de ce cooperarea dincolo de granițele naționale și la nivelul unor zone europene mai vaste este vitală pentru a proteja atât oamenii, cât și natura. Dar cum se realizează aceste lucruri? Proiectele de cooperare transnațională Interreg contribuie în prezent la rezolvarea unor provocări comune ca acestea.

Cum rămâne cu economisirea energiei prin adoptarea de noi tehnologii, concomitent cu reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră? Sau testarea de noi soluții pentru o infrastructură de transport mai ecologică, dar în același timp accesibilă în orașe și în zonele îndepărtate? Cea mai bună cale este de a discuta cu vecinii: prin colaborare și schimb de cunoștințe, toată lumea economisește timp și bani. Cu toate acestea, ce funcționează în jurul Mediteranei nu este neapărat soluția optimă pentru regiunile din Europa Centrală.

Cooperarea transnațională Interreg realizează și coeziune teritorială. Ca întreprinzător, poate că aveți o idee de produs nou, dar nu reușiți să găsiți un forum pentru a o discuta sau un laborator pentru a o testa. Asigurarea accesului la o infrastructură de inovare și partajarea acesteia în cercuri mai largi se pot dovedi măsuri foarte utile. Cooperarea Interreg contribuie la identificarea unor asemenea oportunități, sporește accesul la cercetare și pregătește întreprinderile mici și mijlocii pentru cucerirea piețelor globale.

Valoare adăugată

Proiectele de cooperare transnațională reunesc oameni din sectorul public, din instituțiile academice și de cercetare, precum și din întreprinderi și din organizațiile societății civile din diferite țări. Aspectele de interes comun îi motivează să se implice în cooperare transnațională pentru a contribui la consolidarea încrederii dincolo de frontiere și la încurajarea integrării europene.

La nivelul întregii Europe s-au organizat 15 programe transnaționale, care au beneficiat de 2,1 miliarde EUR din bugetul UE pentru 2014-2020. Cooperarea transnațională le aduce valoare adăugată atât cetățenilor, cât și întreprinderilor din diferite regiuni ale UE. Aceasta demonstrează o abordare pragmatică cu scopul de a realiza o Uniune Europeană mai sigură, mai ecologică, mai inteligentă, mai conectată și mai prosperă.

Cooperarea transnațională, în cadrul cooperării teritoriale europene (CTE), conferă o dimensiune importantă cooperării teritoriale. Aceasta ne permite să ne privim continentul dintr-o perspectivă strategică mai amplă, putând astfel să identificăm mai bine oportunitățile și provocările cu care se confruntă zi de zi cetățenii, administrațiile și întreprinderile noastre. Cred că s-a făcut deja mult și încă se mai poate face mult în Europa prin proiecte transnaționale, unind astfel mai strâns continentul nostru într-o manieră relevantă și înțeleaptă din punct de vedere strategic.

Karl-Heinz Lambertz, președintele Comitetului Regiunilor

COOPERAREA TRANȘNAȚIONALĂ AJUTĂ STRATEGIILE MACROREGIONALE SĂ FUNCȚIONEZE

O strategie macroregională este un cadru integrat, aprobat de Consiliul European, prin care țările și regiunile dintr-o anumită zonă geografică își abordează provocările comune care nu se pot rezolva izolat, ci necesită cooperare transnațională.

În prezent există strategii pentru patru macroregiuni:

- > regiunea Mării Baltice (EUSBSR);
- > regiunea Dunării (EUSDR);
- > regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice (EUSAIR);
- > regiunea alpină (EUSALP).

Cum sprijină programele transnaționale Interreg strategiile:

- > Proiectele transnaționale Interreg contribuie activ la obiectivele și acțiunile strategiilor. La rândul lor, proiectele beneficiază de sprijin politic și de vizibilitate sporită.
- > Programele transnaționale sunt una dintre oportunitățile de finanțare pentru implementarea strategiilor.
- > Programele transnaționale susțin considerabil guvernarea strategiilor prin mai multe măsuri, de la finanțarea coordonatorilor de domenii prioritare până la organizarea de evenimente cu părțile interesate și la promovarea strategiilor.

” Când vedem că și alți oameni văd aceleași oportunități, se confruntă cu aceleași probleme și găsesc modalități de a trece peste ele și ajung la concluzii nu chiar identice, dar asemănătoare privind acțiunile viitoare, putem spune că așa stau lucrurile, se întâmplă în fiecare țară. ”

Partener în cadrul proiectului RemoAge, Programul pentru periferia nordică și zona arctică

NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ FINALĂ

În fața catastrofelor naturale, a accidentelor care afectează zone geografice mai largi, a impactului schimbărilor climatice sau al declinului biodiversității, este evident că binele european comun se poate proteja cel mai eficient prin cooperare dincolo de frontiere.

În medie, incendiile de vegetație distrug anual aproximativ 4 000 de kilometri pătrați din teritoriul UE, având un impact devastator asupra ecosistemelor, a sănătății umane și a climei. Mai mult, perioadele de secetă prelungite transformă câmpurile și pădurile în combustibil pentru incendii.

Partenerii proiectelor Interreg din țările învecinate își unesc forțele pentru a evalua riscurile și a reacționa la acestea, precum și pentru a proteja mai eficient zonele afectate. De exemplu, un serviciu online dezvoltat de proiectul **DriDanube** monitorizează secetele și emite avertismente în timp util în 10 țări din regiunea Dunării. „Crearea condițiilor de dialog între diferitele părți interesate de la nivel național sau regional generează o mai bună înțelegere a problemei. Suntem mai bine pregătiți dacă acționăm împreună”, afirmă Zorica Srđević de la Facultatea de Agricultură din cadrul Universității din Novi Sad (Serbia). O strategie de management interinstituțională stabilește cadrul cooperării dintre autoritățile naționale, fermieri și organismele de administrare a apelor înainte, pe parcursul și în urma evenimentelor de secetă, nu numai pentru a face schimb de informații, ci și pentru a desfășura intervenții comune când este necesar.

De la gestionarea crizelor la managementul riscurilor

„Incendiile forestiere sunt endemice și au consecințe incalculabile pentru mediu și pentru populație. De aceea avem nevoie de un spațiu comun pentru a gestiona urgențele, un spațiu în care să ne putem ajuta reciproc, promovând atât cultura solidarității, cât și cooperarea transnațională”, declară Juan José Muñoz Iglesia, șeful serviciului de combatere a incendiilor din Deza, Galicia (Spania).

Datorită proiectului Interreg **FireRS**, Franța, Spania și Portugalia sunt monitorizate mai bine acum în ceea ce privește incendiile de vegetație potențiale. În practică, un satelit spaniol, drone portugheze și un centru de comandă francez lucrează împreună într-un sistem care detectează incendiile forestiere din zone transnaționale mai întinse. Un alt instrument, **WRF-SFIRE**, analizează condițiile meteorologice – vânt, temperatură și umiditate – pentru a informa serviciile de salvare și comunitățile din Bulgaria, Cipru și Grecia cu privire la traiectoriile posibile ale incendiilor. Sistemul elaborat în cadrul proiectului Interreg **DISARM** a fost adoptat de serviciile publice după o etapă-pilot reușită, desfășurată în timpul incendiilor din Grecia din vara anului 2018.

Pe lângă punerea în comun a serviciilor și a instrumentelor elaborate în plan transnațional, un aspect important al gestionării situațiilor de criză este alinierea procedurilor de operare, fapt dovedit, de exemplu, la accidentul fatal din 2012 al navei italiene de croazieră Costa Concordia. Acum, cu sprijin din partea proiectului **DiveSMART-Baltic**, centrele de coordonare a operațiunilor de salvare din Estonia, Finlanda, Lituania, Polonia și Suedia aplică aceleași proceduri de operare standard și rapoarte de situație, pentru a interveni mai bine și mai rapid în cazul urgențelor din apele comune ale Mării Baltice.

Rock and roll

Unul dintre riscurile naturale majore din zona alpină este cel al căderii stâncilor, având drept cauză, printre altele, topirea permafrostului din Alpi. „Prin **RockTheAlps**, experimentele locale sunt extinse acum în cadrul Strategiei UE pentru regiunea alpină, pentru a integra mai bine serviciile ecosistemice forestiere în protejarea împotriva căderii stâncilor”, explică Benjamin Einhorn, director al Centrului Alpin Francez pentru Prevenirea Riscurilor Naturale. Un nou inventar transnațional cuprinzând 10 000 de căderi de stânci este punctul de plecare pentru crearea unor hărți ale zonelor de risc pe baza analizei și a comparării condițiilor topografice din regiunile afectate. În felul acesta devine posibilă realizarea unui model al activităților de prevenție, concomitent cu o mai bună gestionare a ecosistemelor forestiere pentru a reduce riscul căderilor de stânci.

Creșterea biodiversității pe terenurile agricole din UE

Proiectele Interreg abordează și criza biodiversității. Un exemplu este proiectul **PARTRIDGE**, care dovedește că cooperarea transnațională poate contribui la inversarea declinului alarmant al biodiversității terenurilor agricole din Europa. Folosind o abordare ascendentă, fermierii din regiunea Mării Nordice își transformă 7% din terenul arabil în zone cu flori și cu coleoptere, în beneficiul faunei. Proiectul a atras un interes semnificativ datorită cooperării strânse dintre peste 300 de fermieri, vânători, ecologiști și voluntari locali din cinci țări. Într-adevăr, există semne promițătoare că, la mai puțin de doi ani, păsările și insectele încep să revină în locurile respective. Comisarul UE pentru agricultură, Phil Hogan, și decidenții politici s-au alăturat emblematicele tururi de fermă din cadrul PARTRIDGE pentru a afla cum funcționează măsurile, care au fost adoptate deja prin sisteme olandeze de agromediu. „Consider că fermierii ar trebui să lucreze alături de natură, nu împotriva acesteia”, afirmă Oliver Mehuys, fermier flamand și proprietar al unei locații-pilot, referindu-se la cooperarea din cadrul proiectului.

Fiecare cetățean ar opta pentru creșterea biodiversității și a siguranței UE. Cooperând dincolo de frontiere, Interreg creează posibilitatea unei reacții comune la provocări comune și apropie această viziune de oameni.

DriDanube (Dunăre):

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/dridanube>

FireRS (Europa de Sud-Vest):

<https://www.enerpatsudoe.fr/>

DISARM (Balcani-Mediterană):

<http://www.interreg-balkanmed.eu/approved-project/16/>

DiveSMART-Baltic (Marea Baltică):

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/divesmart-baltic-4.html>

RockTheAlps (spațiul alpin):

<https://www.alpine-space.eu/projects/rockthealps/en/home>

PARTRIDGE (Marea Nordului):

<https://northsearegion.eu/partridge>

Monitorizând căderile de stânci, experții pot crea hărți ale zonelor de risc pentru a gestiona mai bine ecosistemele forestiere

SE ANUNȚĂ O SCHIMBARE

Trei sferturi din emisiile de gaze cu efect de seră (GES) ale UE provin din sectorul energiei și al transporturilor. Această provocare stimulează proiectele Interreg să contribuie activ la atingerea țintelor climatice și energetice de reducere a emisiilor cu 40% până în 2030, aducându-le beneficii cetățenilor în viața de zi cu zi.

Având la dispoziție o varietate de tehnologii la nivelul lanțului energetic din Europa, proiectele transnaționale diseminează beneficiile implementării noilor tehnologii de eficiență energetică pe întregul continent, la costuri potrivite buzunarelor noastre.

Economisirea de energie la confortul în locuință

„Au adus soluția acolo unde exista o nevoie. Economisesc mulți bani cu încălzirea și totul e mult mai bine izolat decât înainte”, povestește Amélie Goblas din Longueau, din nordul Franței. Amélie face parte din una dintre familiile beneficiare

Atât clădirile mai vechi din orașe, cât și locuințele mai noi pot beneficia de ecorenovare și de tehnicile inovatoare de economisire a energiei

ale proiectului **E=0**, care creează o piață pentru renovările de calitate de vârf la prețuri accesibile care transformă locuințele în case cu consum net de energie egal cu zero. În aceste case, consumul de energie este aproape egal cu producția de energie. Acest concept elaborat în nord-vestul Europei și bazat pe o implementare lină în decurs de o săptămână urmează un model de succes din Țările de Jos, care a realizat 2000 de renovări la nivelul țării. Grație proiectului s-au renovat 17 locuințe-pilot din Regatul Unit, permițând aplicarea conceptului la peste 300 de alte gospodării. În Franța, după 22 de locuințe-pilot se vor renova încă 6500 de locuințe.

Chiar dacă renovările pentru un consum net de energie egal cu zero al locuințelor par a fi o alegere evidentă pentru reducerea emisiilor de GES și contribuirea la țintele Europei privind clima și energia pentru 2020, eficiența clădirilor nu se rezumă la gospodării. De exemplu, renovarea clădirilor din zonele istorice ale orașelor este în atenția unui alt proiect transnațional, **ENER'PAT**, care realizează renovarea-pilot a patru clădiri din Portugalia, Franța și Spania folosind materiale de construcție netradiționale. „ENER'PAT ne permite să testăm tehnicile de renovare ecologică a clădirilor. În plus, proiectul susține schimburile la nivelul UE, ceea ce ne stimulează angajamentul și răspândește această abordare ambițioasă în trei alte orașe din sud-vestul Europei”, afirmă Jean-Marc Vayssouze-Faure, primarul orașului Cahors din Franța.

Ferestrele bine izolate și prevăzute cu rulouri economisesc energie și creează un spațiu de locuit mai sănătos

Provocarea mobilității

Sectorul transporturilor generează un sfert din emisiile de GES, subliniind nevoia unei cooperări robuste între regiuni pentru creșterea eficienței sistemelor de mobilitate. În Europa Centrală, sectorul transporturilor ocupă locul al doilea din punctul de vedere al consumului de energie și prezintă cea mai mare creștere a utilizării de energie. Astfel, s-au pus în aplicare inițiative noi din Europa Centrală, de la Marea Nordului și din zona Mediteranei, pentru a introduce măsuri de combatere a efectelor negative ale urbanizării și ale creșterii cererii de transport.

Datorită proiectului **RUMOBIL**, există acum servicii de mobilitate noi, care asigură legături mai bune între zonele periferice slab populate, urmând modelul unor inițiative-pilot din opt țări din Europa Centrală. Călătorii au la dispoziție instrumente de informare în domeniul mobilității, aplicații orientate spre utilizatori, legături multimodale experimentale între autobuz și tren, precum și curse de autobuz flexibile, bazate pe implicarea comunității. Rezultatele – creșterea calității vieții și dezvoltarea economiei locale – sunt demonstrate de noile servicii de transport public, care atrag călători noi. În medie, proiectele-pilot au crescut numărul de călători cu 13%, cea mai mare creștere, de 28%, înregistrându-se în regiunea cehă Vysočina.

Mobilitatea și accesibilitatea limitată a orașelor și a zonelor îndepărtate, legăturile insuficiente cu nodurile principale de transport și emisiile ridicate de CO₂ sunt provocări considerabile pentru infrastructurile de transport. După cum demonstrează proiectul **SHARE-North**, Interreg ajută autoritățile publice să amelioreze situația. Această inițiativă a promovat cu succes conceptul nodurilor de mobilitate comune, oferind alternative atractive la deținerea de autoturisme personale și răspândind conceptul de la Bremen (Germania) la municipalități din Belgia și Norvegia. Datorită Interreg, numeroși susținători ai partajării autoturismelor din Bremen au ales fie să își vândă autoturismul, fie să nu își cumpere unul, ceea ce a dus la o reducere cu peste 6 000 a autoturismelor proprietate personală. Acest lucru echivalează cu o reducere cu 25 de tone de CO₂ pe parcursul a 2,5 ani, precum și la un spațiu stradal urban liber egal cu suprafața a peste 10 terenuri de fotbal!

O altă provocare majoră este de a sprijini adoptarea și implementarea acestor abordări de pionierat, care oferă opțiuni flexibile și mai ecologice. De exemplu, pe acest aspect se

concentrează comunitatea de proiecte „Transporturi urbane mediteraneene”, care oferă soluții în planuri locale de mobilitate urbană durabilă. Comunitatea găzduiește o rețea de șapte proiecte, implementând activități-pilot în peste 30 de orașe mediteraneene, de la rețele de electromobilitate și sisteme de mobilitate inteligente până la abordarea congestiunii traficului generată de mobilitatea turiștilor. De exemplu, Misano Adriatico, un oraș turistic din Italia, a adoptat un plan de mobilitate datorită proiectului **MOBILITAS**. Drept urmare, traficul zilnic se va reduce cu 6,2% pe drumurile continentale și cu 14,7% pe drumurile costiere, scăzând astfel emisiile de CO₂ cu 6,6%, respectiv 7,5%.

Pistele de biciclete contribuie la reducerea utilizării autoturismelor în Adriatic Misano, în regiunea italiană Emilia-Romagna

Interreg demonstrează cum acoperă munca strategică transfrontalieră o lacună a activităților comune pentru creșterea eficienței energetice și accesul la opțiuni de mobilitate ecologice și flexibile, aducându-le totodată beneficii tangibile cetățenilor.

E=O (Europa de Nord-Vest):

www.nweurope.eu/e=0

ENER'PAT (Europa de Sud-Vest):

www.enerpatsudoe.fr

RUMOBIL (Europa Centrală):

www.interreg-central.eu/Content.Node/rumobil.html

SHARE-North (Marea Nordului):

www.share-north.eu

MOBILITAS (Mediterană):

www.mobilitas.interreg-med.eu

ODATĂ PORNITE, NU SE MAI OPRESC

Înființarea unei firme nu e un lucru ușor, dar și mai dificilă este gestionarea cu succes a unei companii. Aceasta necesită competențe, creativitate, cunoștințe și acces la finanțare. În proiectele transnaționale Interreg, orașele și regiunile cooperează dincolo de frontiere și învață cum să sprijine mai bine întreprinzătorii în toate etapele călătoriei lor de afaceri.

Întreprinderile mici și mijlocii reprezintă 99% din totalul companiilor din UE. De asemenea, acestea creează aproximativ 85% dintre locurile de muncă noi și asigură două treimi din oferta de angajare a sectorului privat din UE.

Dar numai 37% dintre europeni ar dori să fie liber-profesioniști, față de 51%, cât este procentul în SUA și în China. Prin proiecte Interreg, orașele și regiunile lucrează cu experți în susținerea învățământului și a afacerilor din întreaga Europă pentru a schimba această situație. Ele fac schimburi de experiențe și elaborează abordări noi, încurajând tinerii să devină întreprinzători.

În cadrul proiectului **Centre creative pentru tineretul din zona Atlanticului**, partenerii au creat o platformă transnațională pentru abilitarea tinerilor creativi. În cadrul unor

„ședințe de improvizație creativă”, acestea ajută persoanele cu vârsta între 16 și 30 de ani să își pună în practică de la zero ideile de afaceri. Un exemplu este João, care declară că „a găsit inspirație, formare și îndrumare pentru antreprenoriat și a învățat mult despre managementul mărcii”. În prezent, tânărul se bucură de succes ca designer de modă în Portugalia. La scurt timp după ședința de improvizație, acesta a intrat în domeniul modei alăturându-se incubatorului de design al fabricii Santo Thyrso din Porto, iar apoi a câștigat concursul portughez pentru noii creatori de modă, debutând la cel mai important eveniment național de modă din Portugalia.

O mână de ajutor la demarare pentru inițiatorii de start-upuri

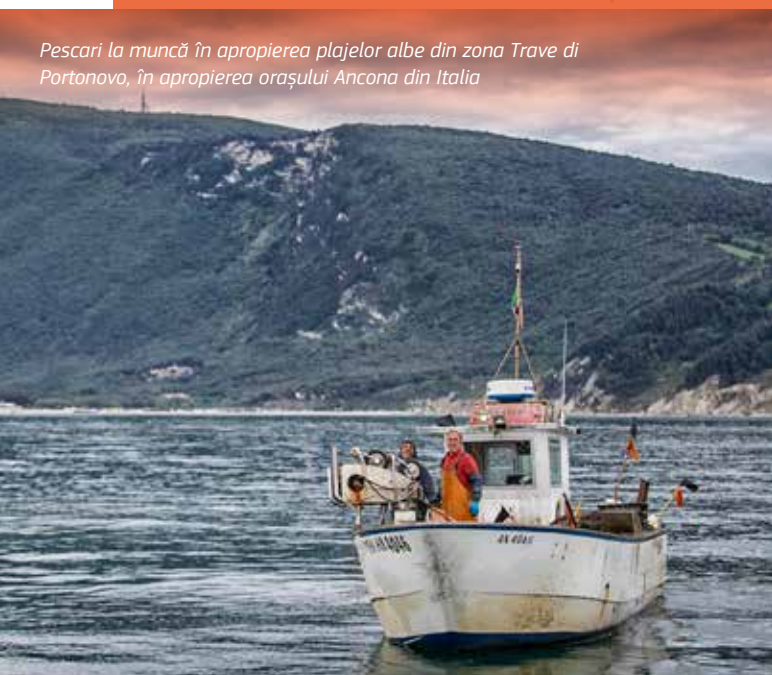
João este dovada că spiritul antreprenorial este important, dar nu și suficient. Înființarea unei companii necesită competențe și cunoștințe care le lipsesc adesea tinerilor întreprinzători. Proiectul transnațional **CERlecon** schimbă acest lucru în Europa Centrală. Este în curs de testare în opt țări o abordare nouă menită să inspire și să formeze tinerii cu idei de afaceri: **PlayParks** sunt academii de muncă în comun care încurajează învățarea socială reciprocă. Acestea facilitează lansarea unor produse reale, precum guma de mestecat naturală numită „Alpengummi”, care este în curs de a-și face apariția în supermarketuri. „În cele șase luni pe care le-am petrecut la PlayPark Viena am primit feedback valoros și cursuri de formare pentru a ne elabora planul de afaceri”, explică fondatorii, Claudia Bergero și Sandra Falkner.

Continuarea procesului de inovare

Experiența demonstrează că fără inovare continuă, chiar și start-upurile promițătoare ca Alpengummi pot înceta în scurt timp să mai prospere. Așadar, cum pot municipalitățile și organizațiile de cercetare să sprijine întreprinzătorii pentru ca aceștia să inoveze în continuare? Mulțumită proiectelor Interreg, testarea serviciilor noi, precum atelierile de design, ancorează cercetarea în cadrul companiilor.

„Cooperarea transnațională ne oferă acces la cele mai recente rezultate din cercetare și modele de afaceri. În practică, acest lucru ne ajută să introducem produse noi pe piață”, consideră Maciej Bartoszek de la Perfectwoodhouse. Acesta este unul dintre numeroșii întreprinzători beneficiari ai proiectului Interreg **BALTSE@NIOR**. În ateliere de design

Pescari la muncă în apropierea plajelor albe din zona Trave di Portonovo, în apropierea orașului Ancona din Italia

răspândite în întreaga zonă de la Marea Baltică, proiectul inspiră fabricile de mobilă să creeze produse inteligente adaptate nevoilor vârstnicilor, precum o oglindă care afișează mesaje personalizate și un scaun care măsoară tensiunea arterială. Toate metodele și instrumentele de design vor deveni disponibile într-o bibliotecă online, pentru a ajuta companiile să evalueze nevoile particulare ale vârstnicilor dintr-o anumită țară, să își adapteze produsele și să faciliteze pătrunderea acestora pe piață. În același timp, integrarea tehnologiilor noi în proiectarea mobilierului tradițional are un efect pozitiv asupra vârstnicilor, care doresc să își mențină independența o perioadă mai îndelungată.

Acest lucru este la fel de adevărat și în alte sectoare. Proiectul **ARIEL** organizează evenimente de brokeraj în regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice pentru a sprijini pescăriile și întreprinderile de acvacultură de scară mică. Întreprinzătorii și cercetătorii caută împreună soluții tehnologice și netehnologice la provocările cu care se confruntă. „Dacă dorim o producție alimentară locală sporită și un sector european competitiv al pescuitului și acvaculturii la scară mică, acvacultorii trebuie să colaboreze atât cu organizații științifice, cât și cu organizații de afaceri”, afirmă Basilio Ciaffardoni, un acvacultor italian care a avut de câștigat în urma unui asemenea eveniment de brokeraj.

Îmbunătățirea accesului la finanțare

Accesul la finanțare este un alt aspect vital în ceea ce privește dezvoltarea firmelor și a inovării. Florence Gschwend, de la Chrysalix Technologies din Regatul Unit, recunoaște că „în

calitate de start-up în etapa inițială, suntem întotdeauna strâmtorați cu banii”. Compania sa dezvoltă un proces inovator de fracționare a biomasei folosind lichide ionice cu un cost scăzut. Proiectele transnaționale Interreg precum **BioBase4SME** oferă o modalitate eficientă de a testa idei noi pentru a îmbunătăți accesul companiilor de acest tip la finanțare. Proiectul a dezvoltat un sistem de vouchere menit să sprijine comercializarea inovațiilor în bioeconomia emergentă din Europa de Nord-Vest. „Acest cupon ne-a ajutat să obținem o valoare sporită din finanțare pe care am primit-o, punându-ne totodată în legătură cu o organizație expertă pentru munca noastră în vederea dezvoltării”, confirmă Florence.

AYCH (zona Atlanticului):

<http://www.aych.eu>

CERlecon (Europa Centrală):

<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/CERlecon.html>

BALTSE@NIOR (Marea Baltică):

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltsenior-30.html>

ARIEL (regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice):

<https://ariel.adrioninterreg.eu/>

BioBase4SME (Europa de Nord-Vest):

<http://www.nweurope.eu/projects/project-search/bio-innovation-support-for-entrepreneurs-throughout-nwe-regions/>

Cooperarea transnațională Interreg

IDEE

În etapa inițială, proiectul AYCH a dezvoltat o platformă de formare, îndrumare, idei de afaceri și inspirație.

SPRIJIN PENTRU START-UPURI

Proiectul CERlecon asigură competențele și cunoștințele esențiale pentru demararea unei companii.

ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Întreprinzătorii au nevoie de sprijin pentru inovare prin cercetare, ateliere și evenimente de brokeraj, precum cele organizate de ARIEL.

SPRIJIN FINANCIAR

Accesul la finanțare este vital pentru dezvoltarea firmelor și a inovării, după cum arată BIOBASE4SME.

Un sistem de monitorizare inovator transformă cooperarea transfrontalieră

Sistemul eMS al Interact a realizat economii de 20 de milioane EUR și a creat o comunitate în cadrul Interreg pentru a susține inovarea, cooperarea și armonizarea.

Rareori se întâmplă să fie palpitante discuțiile despre sisteme de monitorizare. Totuși, sistemul electronic de monitorizare (eMS) dezvoltat prin programul Interact finanțat din FEDR ca sistem comunitar de monitorizare pentru Interreg se abate de la regulă.

Înainte de perioada actuală de finanțare, programele Interreg – care au bugete mult mai mici decât programele generale – și-au construit în cea mai mare parte propriile sisteme de monitorizare care întruneau aceleași cerințe juridice globale în moduri ușor diferite.

Pentru programele Interreg, care sunt specializate în promovarea cooperării și a armonizării la nivel transfrontalier, aceasta nu a fost abordarea potrivită.

Puterea colaborării

Patru programe dispuse să se unească pentru a dezvolta un sistem de monitorizare comunitar au răspuns la apelul Interact pentru o abordare nouă. Noul sistem de monitorizare (eMS), construit pe model ascendent, este disponibil gratuit, pe bază de licențe, tuturor programelor Interreg.

Ideea inițială a fost că, chiar și în situația în care aceste cinci programe, inclusiv Interact, ar utiliza sistemul eMS, tot ar economisi bani ai contribuabililor din UE și ar fi un exercițiu de cooperare reușit.

Până în prezent, aproximativ 37 de programe au semnat acorduri de licență pentru utilizarea eMS, economisind până la 20 de milioane EUR în comparație cu o abordare nebazată pe cooperare. Beneficiile mai ample ale sistemului eMS au fost explorate într-o evaluare a impactului realizată de Centrul de Cercetare pentru Politici Europene de la Universitatea din Strathclyde (Scoția).

Evaluarea independentă a constatat că pentru utilizarea eMS a fost necesar ca programele să fie flexibile și să adopte o abordare comună privind managementul și procesele de bază ale programelor. Această flexibilitate a creat un plus de capacitate și de oportunitate pentru inovare în cadrul programelor.

4 miliarde EUR fonduri de cooperare gestionate de eMS

38% programe Interreg care utilizează software-ul eMS

20 de milioane EUR economisite prin abordarea de cooperare

82% evaluarea satisfacției utilizatorilor

» Ca program nou-înființat, eMS nu numai că ne-a ajutat să îndeplinim cerințele privind e-coeziunea, ci ne-a și oferit un sistem bazat pe experiența colectivă de management al programelor din comunitatea programelor Interreg. »

Barbara Di Piazza, șefa Secretariatului comun, programul Interreg ADRION în evaluarea impactului de la caz la caz (aprilie 2019)

În plus, comunitatea creată pentru a sprijini dezvoltarea software-ului a devenit propriul său vehicul pentru armonizarea viitoare. Programele participante au diseminat concluziile referitoare la probleme juridice complexe, precum și abordările privind managementul programelor. De asemenea, acestea au dezvoltat și au partajat pluginuri care au sporit funcționalitatea sistemului eMS de bază.

Evaluarea beneficiilor

Încă din etapa de concepere, eMS a crescut pentru a asigura sistemul de monitorizare și de management pentru aproximativ o treime din totalul programelor Interreg. Acesta este compatibil atât cu programele mari, care și-ar putea permite dezvoltarea unor sisteme proprii, cât și cu programele mai mici, cărora le-ar fi dificil să identifice resursele necesare pentru un sistem echivalent.

Îndeosebi pentru programele mai mici, accesul la sistemul eMS a făcut posibilă digitalizarea procesului de înscriere, economisind astfel resurse de personal și reducând ratele de eroare.

Beneficiile eMS au făcut parte din evaluarea mai amplă a cinci dintre intervențiile pe termen lung ale Interact: crearea unor instrumente de implementare armonizate (*Harmonised Implementation Tools – HIT*); baza de date keep.eu; dezvoltarea unei mărci Interreg armonizate; precum și sprijinul acordat de Interact strategiilor macroregionale.

Ca parte a obiectivului Interact de a perfecționa administrația publică, aceste intervenții au sporit semnificativ eficiența și eficacitatea implementării și a managementului programelor și a îmbunătățit reziliența organismelor programelor în abordarea schimbărilor externe.

În prezent, Comitetul de monitorizare al Interact ia în considerare opțiunea de a pune la dispoziție un sistem comunitar de monitorizare pentru Interreg în următoarea perioadă de programare. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

www.interact-eu.net

PANORAMA
vă invită să
contribuiți!

„În cuvinte proprii” este rubrica revistei *Panorama* în care părțile interesate de la nivel local, regional, național și european își prezintă realizările din perioada 2014-2020 și își împărtășesc opiniile privind actualele discuții

cruciale despre politica de coeziune post-2020. *Panorama* vă invită să contribuiți în limba dumneavoastră, mesajul transmis putând fi publicat în edițiile viitoare. Contactați-ne la adresa regio-panorama@ec.europa.eu pentru informații suplimentare privind orientările și termenele-limită.

Politica de coeziune: abordarea viitoarelor provocări

Constanze Krehl
*Membră a Parlamentului European și
coordonatoare a socialiștilor europeni în
Comisia pentru dezvoltare regională
(REGI)*

În ultimele decenii, politica de coeziune a fost unul dintre cele mai reușite instrumente ale Uniunii Europene pentru realizarea prosperității și a egalității prin solidaritate între regiuni.

Politica de coeziune nu numai că a redus disparitățile dintre țări și regiuni și a ajutat regiunile mai puțin dezvoltate să recupereze decalajul,

ci a contribuit și la realizarea priorităților politice importante ale UE, acest aspect numărându-se și el printre principalele sale obiective.

Pentru viitor, ne dorim o politică de coeziune modernă, care să învețe din trecut, dar să facă eforturi pentru a aborda progresiv provocările prezentului și ale viitorului.

Prin urmare, ne dorim o politică de coeziune care să creeze o muncă durabilă și, în același timp, să respecte Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU. Alegerile europene ne-au arătat încă o dată că tinerii vor ca noi să combatem cu mai mult curaj schimbările climatice și că trebuie să luăm în considerare efectele tuturor politicilor noastre asupra mediului și asupra cetățenilor.

Politica de coeziune poate fi un vector important în UE în direcția unei economii cu zero emisii de carbon dacă stabilește cadrul adecvat. Aceasta poate sprijini inovarea în acest domeniu și poate ajuta regiunile să se adapteze la schimbările necesare, cum ar fi cele din sistemele de transport public.

În plus, dorim o politică de coeziune care să sprijine regiunile să abordeze provocările majore ale viitorului, precum globalizarea, schimbările climatice și migrația. O politică de coeziune modernă trebuie să continue și lupta noastră împotriva sărăciei, a excluziunii sociale și a discriminării.

Dorim să ajutăm în continuare cetățenii să își realizeze obiectivele personale și să depășească provocările cu care se confruntă. Vom avea grijă să includem și în continuare, pe deplin, regiunile și nevoile lor, precum nevoile societății civile și ale partenerilor sociali.

Astfel, politica de coeziune va fi un instrument important pentru realizarea priorităților politice ale UE și pentru asigurarea unui viitor reușit al Uniunii Europene. ■

Parlamentul European

Investițiile într-un rol viitor al politicii de coeziune

Rolul și importanța politicii de coeziune au evoluat în ultimii ani. De-a lungul timpului, atribuțiile sale au fost lărgite, iar politica a devenit unul dintre instrumentele de investiții majore ale UE.

Inițial, principalul obiectiv al politicii de coeziune a fost de a reduce disparitățile dintre regiunile europene în anii 1970, 1980 și 1990. Menirea politicii a fost nu doar de a reduce disparitățile dintre regiuni, ci și de a le consolida competitivitatea.

În același timp, a crescut interesul față de dimensiunea urbană, în special abordarea integrată, care a dobândit o relevanță deosebită. În consecință, politica de coeziune s-a transformat încet de la „abordarea tradițională” de la început – bazată exclusiv pe investiții în infrastructură – la noua sa versiune, care include o dimensiune socială.

Mai mult, de-a lungul timpului, politica de coeziune a început și să răspundă la noi provocări, precum schimbările climatice, digitalizarea și tehnologiile TIC. Orașele inteligente au început să se

Jan Olbrycht
*Membru al Parlamentului European și
coordonator al Partidului Popular
European în Comisia pentru dezvoltare
regională (REGI)*

răspândească rapid, iar regiunile au înțeles că trebuie să își elaboreze propriile strategii de specializare inteligentă pentru a-și consolida competitivitatea.

Se cuvine să menționăm că o parte din fondurile politicii de coeziune s-a investit în mod eficace și pentru consolidarea unor noi centre de cercetare și a cooperării dintre acestea, astfel încât să atingă excelența și să poată concura pentru finanțarea prin Orizont 2020. Observând dezbateră curentă, nu putem trece cu vederea existența unei tendințe puternice de a limita politica de coeziune la rolul

său inițial – adică reducerea disparităților – și, astfel, de a-i limita importanța pentru investiții.

Consider ca fiind nefavorabilă o asemenea schimbare, deoarece ea subestimează și chiar ignoră realizările politicii de coeziune în ceea ce privește lansarea investițiilor și descentralizarea, inclusiv participarea publicului.

Nu este o coincidență că, în căutarea unor posibilități de economisire privind bugetul viitor al UE pentru 2021-2027, bugetul propus de către Comisie pentru politica de coeziune este în curs de a fi redus față de perspectiva financiară actuală. Pe parcursul mandatului său actual, Parlamentul European s-a opus vehement oricărei reduceri viitoare a politicii de coeziune.

Sper că dezbateră privind politica de coeziune va continua și ne va permite să îi prezentăm întreaga semnificație multidimensională. ■

Parlamentul European

PROGRAMUL PENTRU MASS-MEDIA YOUTH4REGIONS

Programul pentru mass-media Youth4Regions susține dezvoltarea generației următoare de jurnaliști specializați în politica regională. Programul îi încurajează pe acești tineri europeni să comunice pe tema proiectelor finanțate de UE.

Summitul cere o apropiere a Europei de cetățenii săi

La recenta ediție din 2019 a Summitului european al regiunilor și orașelor, care a avut loc în România, Amaury Bisiaux, un tânăr jurnalist francez câștigător al concursului de blogging #EUinMyRegion, reflectează asupra obiectivelor și aspirațiilor Declarației de la București.

Ediția a opta a Summitului european al regiunilor și orașelor a avut loc în 14 și 15 martie 2019, la București. Aproximativ 700 de reprezentanți aleși de la nivel local și regional au prezentat „Declarația de la București”, întocmită de Comitetul Regiunilor și având drept scop „consolidarea fundamentului democratic al Uniunii Europene”.

„Uniunea Europeană are nevoie de orașele și regiunile sale în aceeași măsură în care ele au nevoie de Uniunea Europeană”, se afirmă în Declarația de la București, rezultatul a trei luni de muncă a Comitetului European al Regiunilor, adoptată în final la summitul desfășurat în capitala României.

Europa trece printr-un an cu implicații ample, cu anticiparea constatării unei creșteri a populismului în contextul alegerilor europene și cu ieșirea Regatului Unit din Uniune. În cadrul evenimentului, Michel Barnier, principalul negociator al UE pentru Brexit, și-a exprimat îngrijorările cu privire la un Brexit fără acord, prezentând „nenumăratele consecințe” pe care le-ar avea acesta, în special pentru Regatul Unit, la nivel uman, social, economic și financiar.

Revenirea în grilă

UE trebuie să se reinventeze dacă nu vrea să dispară. Într-o eră a globalizării, a revoluției digitale și a schimbărilor climatice, Europa trebuie să se adapteze în consecință, fără a renunța la valorile sale. Declarația de la București începe prin a reaminti că „Uniunea Europeană [a fost] construită pe principiile libertății, solidarității, democrației”.

Problema este că, în prezent, pentru concetățenii noștri, prin „Europa” se subînțelege prea adesea Bruxelles: capitala europeană care decide totul. Sondajele trădează o viziune a UE care ar fi prea birocratică, prea opacă, prea îndepărtată – pe scurt, prea departe de cetățenii săi. Potrivit celui mai recent Eurobarometru, 58% dintre europeni nu mai au încredere în instituțiile UE.

Pentru Comitetul Regiunilor, soluția nu ar trebui să provină de „sus”, ci de „jos”, de la reprezentanții aleși de la nivel local și regional. Nu o Europă a națiunilor, ci o Europă a regiunilor. De fapt, summitul a fost, pe bună dreptate, plasat sub egida „(Re) Construirea Europei” – o sursă de inspirație pentru Declarația de la București.

Într-adevăr, obiectivul acestei declarații, care le-a fost adresată liderilor europeni, este de a (re)pune bazele UE „în vederea cultivării sentimentului [tinerilor] de apartenență la proiectul european”, evitând astfel ca „integrarea europeană să devină un proces reversibil”. Dar cum i se poate insufla acest sentiment european generației tinere, care este, de departe, cea mai absentă de la alegeri?

„Democrația începe în regiunile și orașele noastre”

Neparticiparea la alegeri nu înseamnă neparticiparea la viața politică. Vedem acest lucru în prezent, privind numeroșii tineri care se implică în ceea ce privește clima, sporirea justiției sociale și a democrației în întreaga Europă – tinerii nu sunt absenți de la dezbateri.

Europa, care tinde să fie foarte ierarhizată, foarte birocratică, este bazată însă pe un principiu esențial: subsidiaritatea. Principiul subsidiarității susține ideea că Uniunea poate interveni numai dacă statele nu se pot descurca mai bine la nivelul lor. Acest lucru înseamnă că se acordă întotdeauna preferință stratului mai de jos, în măsura în care este eficace o asemenea punere în practică a politicii publice.

Dacă însă nivelul cel mai eficace nu este nici nivelul european, nici cel național, ci nivelul regional, de ce să nu ne orientăm spre nivelul acesta? „Democrația începe în regiunile și orașele noastre. Funcționarii aleși la nivel local sunt cei mai apropiați de cetățeni și au relații cotidiene cu cetățenii”, a afirmat Karl-Heinz Lambertz, președintele Comitetului European al Regiunilor.

Dacă UE este, mai presus de toate, o uniune economică și financiară, așa cum au dorit fondatorii săi, atunci „drepturile sociale trebuie puse pe picior de egalitate cu drepturile economice”. Acest lucru se realizează acționând asupra celor trei componente: economia, domeniul social și mediul, astfel încât să putem pune propriu-zis în aplicare obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU.

Tot acest demers necesită „un nivel mai mare de descentralizare” și, în consecință, mai presus de toate, o investiție. De aceea, Declarația de la București solicită și „un buget

ambitios” pentru UE. Va fi dispusă Europa să le acorde încredere orașelor și regiunilor sale pentru a governa într-o măsură mai mare? Aceasta este marea provocare pentru următoarea Comisie, care își va prelua mandatul în acest an, după alegerile europene.

În cadrul summitului, Karl-Heinz Lambertz și președintele Comitetului Economic și Social European, Luca Jahier, au făcut din nou apel la instituțiile europene să lucreze la un „mecanism permanent de consultare”. Deși recomandările celor două comitete au doar un rol consultativ, CoR a organizat deja peste 200 de dialoguri din 2015 până în prezent, reunind 40 000 de cetățeni. De asemenea, Comitetul solicită și majorarea următorului buget al UE (2020) de la 1 % la 1,3 % din venitul național brut al UE-27. ■

Amaury Bisiaux a studiat comunicare politică la Universitatea Sorbona din Franța. În calitate de câștigător al concursului de blogging din 2018 organizat în cadrul inițiativei EUinMyRegion a DG Regio, acesta a fost premiat cu un curs de formare de trei săptămâni pentru a studia comunicare politică la Bruxelles și a fost selectat ulterior ca tânăr jurnalist acreditat să realizeze un reportaj privind summitul de la București.

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://cor.europa.eu/ro/summit2019/>

„Tineretul voluntar Interreg”

Transmiterea voluntară a ideilor tinerești pentru consolidarea coeziunii în Europa

A opta ediție a Summitului regiunilor și orașelor, desfășurată la București în 14-15 martie 2019, a reunit peste 900 de lideri ai UE de la nivel național, local și regional din întreaga Europă, pentru a discuta viitorul Uniunii Europene și modalitatea de a implica cetățenii mai eficace în proiectul european. Evenimentul a fost organizat în colaborare de Comitetul European al Regiunilor, de președinția română a Consiliului Uniunii Europene și de delegația română la CoR. În cadrul evenimentului s-a adoptat o declarație a liderilor locali și regionali cu privire la viitorul Europei, pentru a face cunoscute opiniile acestora înainte de a începe următorul mandat al instituțiilor UE. <https://bit.ly/2xBs18u>

Prezentăm mai jos impresiile și opiniile a doi tineri jurnaliști IVY care au participat la summit.

Experiența mea în cadrul Serviciului European de Voluntariat a inclus munca la un proiect privind învățământul superior, la Universitatea Mihno din Braga (Portugalia). Am participat la IVY și în cadrul programului Interreg pentru sudul Mării Baltice, la Gdansk, în Polonia.

O EUROPĂ MAI COEZIVĂ CA NICIODATĂ

Ca voluntar IVY în cadrul Secretariatului comun al programului Interreg pentru sudul Mării Baltice, am avut ocazia de a participa la cea de a opta ediție a Summitului european al regiunilor și orașelor, unde accentul s-a pus în primul rând pe importanța politicii de coeziune.

Pentru a promova dezvoltarea armonioasă a Uniunii Europene, aceasta trebuie să încerce să își consolideze coeziunea economică, socială și teritorială, în conformitate cu principiul subsidiarității.

Statele membre individuale, în special cele care sunt mai puțin dezvoltate, nu reușesc, acționând singure, să reducă și să elimine problemele dificile cu care se confruntă regiunile lor, cum ar fi infrastructura inadecvată. Într-adevăr,

utilizarea strategică a fondurilor structurale și de investiții europene (ESI) este vitală, după cum a subliniat în cadrul evenimentului comisarul european pentru politică regională, Corina Crețu.

Prin proiectele sale de la oameni la oameni, politica de coeziune este un instrument eficient pentru crearea și menținerea de legături între cetățenii UE, nu numai la nivel local, ci mai ales între regiunile și orașele din statele membre. De asemenea, aceasta este implicată în diverse programe transfrontaliere, ca Interreg. Mai mult, această politică presupune consolidarea unui dialog structurat și permanent, grație înțelegerii reciproce dintre instituțiile UE, precum Comisia Europeană, și regiunile statelor membre – printr-o guvernare pe mai multe niveluri, eficace și având o bună funcționare. Obiectivul acestora este de a face față noilor provocări globale și de a consolida spiritul unității între oamenii din Europa. Aceasta este însăși esența revigorării valorii adăugate a politicii de coeziune, potrivit Declarației de la București: „Construirea UE de la temelie, împreună cu regiunile și orașele”.

Danilo Distefano

Ca fostă membră din Franța a Tineretului voluntar Interreg, am fost în misiune la biroul de afaceri europene al regiunii Emilia-Romagna (Italia), unde am ajutat la proiectele Interreg MED.

DE LA APLICAREA INTERREG PE TEREN LA SUMMITUL REGIUNILOR ȘI ORAȘELOR

Ca membră a tineretului voluntar Interreg, participarea la Summitul regiunilor și orașelor a fost o ocazie de a explora politica de coeziune dintr-un unghi nou. Inițiativa IVY propune ca tinerii europeni să se integreze în instituțiile locale care participă la programe transregionale Interreg și să își susțină și să își promoveze realizările în comunitățile beneficiare. Acest lucru m-a ajutat să implic regiunea Emilia-Romagna (Italia) în asemenea programe și să văd cu ochii mei cooperarea dintre IVY și partenerii săi academici, asociați și persoane fizice din domeniu.

Acțiunile lor – izvorâte din prioritățile europene – și recomandările ascendente adresate autorităților naționale și ale UE constituie baza pentru un dialog constant, generând totodată întrebări despre puterile alocate la fiecare nivel politic pentru a desfășura reforme și politici și pentru a influența nivelul european.

Asemenea conversații au fost explorate la București, unde au fost invitați 150 de lideri locali pentru a discuta necesitatea ca nivelurile locale de guvernare să aibă un cuvânt mai greu de spus în chestiunile europene. În jurul celor trei teme ale summitului – democrația, proximitatea și solidaritatea – s-a ajuns la un consens privind rolul vital al autorităților locale și alese în abordarea provocărilor comune și/sau specifice cu care se confruntă societățile de azi, prin sporirea cunoștințelor și a anvergurii acțiunilor.

Dar cum pot acestea să realizeze „(Re)Construirea Europei”, așa cum exprimă titlul summitului? Provocarea constă în apropierea UE de cetățenii săi. Potrivit declarațiilor multor participanți, campaniile de alegeri pentru Parlamentul European ar trebui să fie mai europene și mai puțin concentrate pe programele naționale. Pentru a promova încrederea și legăturile, Comitetul Regiunilor susține creșterea numărului de canale pentru participarea democratică și necesitatea de a face ca impactul puternic al politicii de coeziune să devină mai vizibil și mai bine cunoscut cetățenilor europeni, începând, de exemplu, prin inițiative mici precum IVY.

Elodie Joseph-Auguste

Regiunea Moravia-Silezia: inteligentă, inovatoare și bine echilibrată

Regiunea Moravia-Silezia, situată în nord-estul Cehiei, este a treia regiune a țării ca număr de locuitori. Deși este puternic industrializată, regiunea are și peisaje montane frumoase, trei arii protejate întinse și mai multe rezervații naturale mai mici.

Numărându-se printre cele 14 regiuni administrative ale Cehiei, această regiune a fost împărțită în trecut între regiunile istorice Moravia și Silezia. Chiar și capitala regiunii, Ostrava, are o parte moravă (Moravská Ostrava) și una sileziană (Slezská Ostrava).

Ocupând o suprafață de 5427 km², regiunea avea 1 203 299 de locuitori la începutul anului 2019. După Praga, aceasta este cea mai dens populată regiune din Cehia (222 de locuitori pe km²). Cel mai mare oraș al regiunii este Ostrava, având aproape 300 000 de locuitori.

În 2017, produsul intern brut al regiunii Moravia-Silezia a fost de 18,017 miliarde EUR, reprezentând 9,38% din PIB-ul național. PIB-ul pe cap de locuitor al regiunii este de 82,4% din media națională și 74% din media UE.

Este printre cele mai puternic industrializate regiuni ale Cehiei, industria generând 41,7% din PIB-ul său în 2017. Numărul locurilor de muncă este, în prezent, cel mai mare din anul 2000 încoace: proporția persoanelor angajate a atins 59,4% în 2017, cea mai ridicată valoare din ultimii 10 ani. Printre sectoarele industriale cheie se numără fierul și ingineria, industria auto jucând un rol din ce în ce mai prominent în ultimii 10 ani, alături de tehnologia informației. Regiunea are și o tradiție îndelungată în ceea ce privește minele de cărbune (a se vedea mai jos).

În 2018, proporția locuitorilor cu studii universitare era de 16,8%. În prezent, regiunea Moravia-Silezia ocupă poziții medii în comparațiile paneuropene bazate pe nivelul de inovare.

Cercetarea, dezvoltarea și inovarea sunt desfășurate în principal de firme mari din domeniul tehnologiei, cu activități la scară internațională. La începutul anului 2017 s-a lansat Centrul de Inovare din Moravia-Silezia, cu misiunea de a încuraja creșterea și inovarea în cadrul firmelor. De curând, în regiune s-au creat mai multe zone industriale importante, parcuri științifice și tehnologice și alte proiecte care au atras un portofoliu interesant de investitori. În Ostrava se găsește centrul de supercomputere IT4Innovations, care oferă servicii atât echipelor de cercetare științifică, cât și întreprinderilor.

Legături bune

Majoritatea regiunii se bucură de o infrastructură rutieră bună. Multe orașe și sate beneficiază de legături cu autostrada D1 și cu coridorul feroviar. În ceea ce privește coridoarele de tranzit, regiunea are o locație geografică avantajoasă, cu legături spre Polonia și Slovacia. Aeroportul internațional are facilități

extinse pentru avioane, pentru călători și pentru mărfuri. Datorită sistemului de transport public integrat și foarte dezvoltat, aproape 80 % dintre locuitori locuiesc într-o comunitate cuprinsă în rețeaua feroviară.

Cele trei arii protejate ale regiunii, de o frumusețe naturală deosebită, reprezintă 17,3 % din suprafața sa geografică. Acestea cuprind zonele muntoase Beskydy și Jeseníky și zonele umede ale fluviului Odra și ale regiunii Poodří. Regiunea Moravia-Silezia are mai multe stațiuni balneare; sondajele miniere au arătat că puritatea apei de mină Ostrava din fostele mine de cărbune este egală cu a apei de izvor și sunt în curs de elaborare planuri de a o exploata.

Regiunea are un patrimoniu cultural bogat – peisajul este presărat cu 103 castele și cetăți. Se organizează aici numeroase festivaluri internaționale de muzică, precum și o mulțime de alte evenimente culturale, sportive și sociale, cum este Campionatul Mondial de Hochei pe Gheață pentru Juniori, care va avea loc spre sfârșitul anului 2019.

Managerii întreprinderilor inovatoare prețuiesc calitatea vieții din regiune. Printre avantajele majore se numără accesibilitatea zonelor montane, activitățile culturale și sportive, serviciile de sănătate, amenajările pentru familii, unitățile de cazare și posibilitățile de a menține un bun echilibru între viața profesională și personală. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://www.msk.cz/index-en.html>

O regiune carboniferă în tranziție

Transformarea într-o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon poate avea un impact pozitiv asupra economiei UE în ansamblu. Cu toate acestea, îndepărtarea de sectoarele tradiționale precum cel al cărbunului aduce cu sine și provocări multiple și ar putea exacerba disparitățile sociale și regionale. Iată de ce acest proces de profundă modernizare trebuie gestionat bine, asigurând o tranziție echitabilă și acceptabilă din punct de vedere social pentru toți.

În cadrul uniunii energetice, Comisia a lansat o inițiativă pentru a oferi asistență specifică în ceea ce privește tranziția în regiunile carbonifere. Obiectivul este de a ajuta aceste regiuni să se pregătească pentru schimbările structurale aferente tranziției lor energetice și să ia măsuri privind potențialele impacturi socioeconomice negative.

Echipele de țară compuse din experți ai Comisiei asigură asistență, iar o platformă organizată de către Comisie la nivel european reunește toate părțile interesate relevante și oferă acces la asistență tehnică și la consolidarea capacității.

Echipele de țară interacționează îndeaproape cu autoritățile regionale și naționale și cu alți actori relevanți pentru a elabora soluții de accelerare a procesului de diversificare economică și de tranziție tehnologică. De asemenea, echipele oferă o îndrumare optimă regiunilor pentru ca acestea să acceseze finanțarea disponibilă, să își valorifice strategiile de specializare inteligentă și să implementeze strategii de decarbonizare. În această categorie intră și finanțarea prin politica de coeziune, care asigură un cadru investițional stabil, pe termen lung.

Regiunile carbonifere fac schimb de experiență prin intermediul platformei, care reunește reprezentanți regionali și naționali, parteneri sociali, mediul industrial și societatea civilă pentru partajarea de bune practici și învățare reciprocă. Europa are 41 de regiuni cu exploatații miniere carbonifere încă active, răspândite în 12 state membre. Printre acestea se numără și regiunile Moravia-Silezia, Ústí nad Labem și Karlovy Vary din Cehia. În sectorul minelor de cărbune lucrează 10 000 de oameni în regiunea Moravia-Silezia, care s-a alăturat platformei în martie 2018.

Primul val de închideri de mine a venit în 1989. Al doilea val, cel din prezent, își face simțit impactul în toate domeniile vieții: deoarece în regiune există câteva corporații industriale mari care depind de cărbune, transformarea sa ar putea

< Clădirile din fosta mină Barbora, aproape de Karviná, sunt transformate în locații de agrement și polivalente

reduce numărul persoanelor care pleacă din cauză că și-au pierdut locurile de muncă. În același timp se vor închide și centralele termice și electrice tradiționale pe bază de cărbune, ceea ce ar putea duce la majorarea prețurilor energiei. Centralele electrice existente vor trebui înlocuite, ceea ce va necesita un efort uriaș și o finanțare substanțială.

Un nou început

Guvernul Cehiei a lansat un program numit RE:START, menit să ajute la transformarea regiunilor care se confruntă cu provocări structurale. Guvernul este principalul garant al programului, deși acesta nu are finanțare specifică la nivel național. RE:START folosește mecanismele existente de accesare a fondurilor publice atât din programe europene, cât și din programe naționale. Acesta permite lansarea unor apeluri specifice pentru cele trei regiuni afectate sau prioritizarea regiunilor carbonifere în apelurile naționale, cum ar fi prin bonusuri. În prezent, solicitanții au la dispoziție programe totalizând 700 de milioane EUR.

În cadrul RE:START s-a creat o strategie de restructurare care prevede mai mulți piloni-cheie ai transformării pentru regiunea Moravia-Silezia. Obiectivul este de a ajuta firmele locale să se adapteze la schimbare și de a atrage investiții străine care să aducă o valoare adăugată mai mare. Susținerea cercetării

și dezvoltării este o prioritate, cu beneficii pentru economia țării. Nu sunt uitați nici localnicii, regiunea urmărind să ofere oportunități de educație mai bune, cu accent pe disciplinele tehnice, îndepărtând astfel barierele asociate posibilei instabilități sociale.

O astfel de inițiativă este proiectul „Peisajul după minerit”, care vizează zona dintre orașele Karviná, Havířov și Orlová, puternic afectată de mineritul carbonifer în ultimele trei secole. Unele mine încă mai funcționează, dar există planuri de închidere, punându-se întrebarea modalității de găsire a unei soluții noi, pertinente și funcționale pentru regiune.

Există potențialul de a utiliza siturile fostelor mine de cărbune pentru industria ușoară, pentru parcuri de agrement, pentru cercetare și dezvoltare, în scopuri multifuncționale sau în scopuri recreative pe termen scurt. Sunt în curs de desfășurare lucrări pentru a spori atractivitatea lacului Karvinské moře și a zonei din jurul bisericii „înclinate”, care s-a scufundat cu 37 de metri în ultimii 300 de ani. De asemenea, se identifică în prezent noi utilizări și pentru halele de producție ale minei Barbora și pentru gura de puț de 80 de metri înălțime a minei de cărbune František. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://restartregionu.cz/in-english/>

Mândri de regiune și de transformarea sa dinamică

Colțul nord-estic al Cehiei obișnuia să fie denumit inima de oțel a țării, patria unor oameni dârji și rezistenți. Astăzi, regiunea este văzută într-o lumină complet diferită. Panorama l-a invitat pe președintele regiunii, Ivo Vondrák, să explice transformarea regiunii Moravia-Silezia într-una dintre cele mai dinamice locații ale țării, o regiune care încurajează inovarea și susține educația, atrăgând în același timp un număr tot mai mare de turiști de la an la an.

Domnule președinte, Moravia-Silezia trece printr-o transformare. Ce rol a jucat aderarea Cehiei la UE în acest proces?

Cred în continuare, după 15 ani, că aderarea țării la UE a fost pasul potrivit, aducând multe beneficii regiunii noastre și, mai presus de toate, tuturor oamenilor care trăiesc aici. Moravia-Silezia are o istorie îndelungată a industriei care s-a ridicat din filoanele sale de cărbune. Bazinul Silezia Superioară cuprinde cele mai mari depozite de cărbune din țară, iar cărbunele se exploatează aici din secolul al XVIII-lea.

Declinul mineritului a început la sfârșitul secolului trecut și a venit ca un șoc pentru regiune și locuitorii săi. Aderarea Cehiei la UE ne-a ajutat să facem față schimbărilor și să începem să ne pregătim pentru un viitor „fără cărbune”. Dispariția iminentă a mineritului va avea un impact

și asupra altor industrii care depind direct de cărbune, cum sunt producția oțelului și producția de energie electrică. Modul corect de a trata aceste schimbări este acela de a încuraja inovarea, digitalizarea și dezvoltarea de noi competențe.

Cred că ne îndreptăm în direcția bună. În trecut, majoritatea locuitorilor regiunii noastre au fost angajați în industria grea. În tehnologia informației și producția de autovehicule lucrează în prezent același număr de persoane ca și în industria oțelului, ceea ce este o veste bună, deoarece trebuie să le oferim oamenilor noștri oportunități interesante de angajare. Moravia-Silezia suferă de mult timp de o scădere a populației. Cele mai recente cifre sunt încurajatoare, deoarece numărul persoanelor care părăsesc regiunea s-a înjumătățit în decurs de un an, iar obiectivul nostru este să oprim pierderea de oameni tineri talentați și cu experiență. Acest lucru

înseamnă asigurarea disponibilității de muncă bună pentru bani buni, cu bune posibilități de petrecere a timpului liber într-un mediu plăcut și sănătos.

Ce ajutor oferă finanțarea din partea UE? Puteți să vă referiți la proiecte concrete?

Finanțarea europeană a avut o contribuție majoră la calitatea vieții în Moravia-Silezia. Cele mai importante proiecte au fost în domeniul transportului, al serviciilor sociale și de sănătate, al științei, al cercetării și inovării. Multe proiecte nu ar fi putut fi derulate fără finanțare din partea UE sau s-ar fi derulat mult mai lent sau la o scară mai redusă.

Granturile europene au avut o contribuție uriașă la reconstruirea și dezvoltarea infrastructurii de transport. O infrastructură de transport de înaltă calitate este un mul-

” Platforma pentru regiuni carbonifere în tranziție este un element-cheie; am văzut decizia Comisiei Europene într-o lumină deosebit de pozitivă. ”

tiplicator economic cu impact pozitiv asupra ocupării forței de muncă și asupra stabilizării economice. Concret, regiunea a investit 207 milioane EUR în reconstruirea și repararea drumurilor, fondurile provenind din Programul operațional regional Moravia-Silezia al UE și din propriile noastre resurse. Una dintre cele mai mari investiții, în valoare de aproximativ 21 de milioane EUR, a fost centura orașului Opava, care a redus congestia traficului în oraș.

Au fost, de asemenea, importante investiții în serviciile de sănătate: finanțarea europeană a permis construirea de săli de operație la spitalul din Frýdek-Místek și a ajutat la construirea și dotarea unor secții pentru pacienții internați la spitalul din Opava, în Silezia.

Aproape 228 de milioane EUR au fost investite în construcția de centre de cercetare concentrate pe energie, mediu și supercomputere de viitor. Construirea unei industrii 4.0 moderne este la fel de importantă pentru noi ca și susținerea tehnologiilor inteligente în orașele și regiunile noastre.

Resursele pe care le putem accesa din fonduri europene sunt importante pentru dezvoltarea regiunii noastre. Platforma pentru regiuni carbonifere în tranziție este un element-cheie; am văzut decizia Comisiei Europene într-o lumină deosebit de pozitivă. Tranziția la energia cu emisii reduse de carbon este susținută și de programul RE:START al guvernului ceh, care se

adresează rezolvării nevoilor specifice ale regiunilor carbonifere în tranziție.

Cum planificați să folosiți finanțări europene viitoare?

Moravia-Silezia a stabilit pilonii-cheie ai transformării sale pe baza strategiei guvernamentale de restructurare. Dorim să continuăm să susținem firmele locale astfel încât acestea să poată face față schimbărilor și să aducem mai multe companii orientate către creștere și către export, atât din Cehia, cât și din străinătate. Prioritatea-cheie este susținerea cercetării și dezvoltării care să aducă beneficii economiei locale. Am adoptat aici o abordare activă prin colaborarea cu autoritatea locală din Ostrava și cu universități, pentru a înființa Centrul de inovare din Moravia-Silezia (MSIC). Prin acest pas, am generat o utilizare mai amplă a inovației, contribuind la progresul companiilor. Lansarea MSIC a fost absolut crucială pentru regiunea noastră. Este un loc în care se întâlnesc idei îndrăznețe și oameni talentați și în care se poate trasa direcția viitoare a regiunii. Cred că MSIC poate fi extins pentru a oferi un portofoliu și mai amplu de produse care să susțină întreprinderile, inovarea și planificarea îndrăzneță.

Un alt partener important în dezvoltarea regiunii noastre este Compania de investiții și dezvoltare din Moravia-Silezia (MSID), care încurajează dezvoltarea nu doar prin intermediul întreprinderilor și

al marketingului, ci și prin investiții. Iar Pactul de angajare din Moravia-Silezia (MSPakt) ne ajută să gestionăm piața regională a forței de muncă. Împreună, MSIC, MSID și MSPakt contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea regiunii noastre, stimulând competitivitatea și calitatea vieții oamenilor. Cu ajutorul UE cred că am înregistrat un start foarte bun și putem continua pentru a finaliza transformarea.

Nu stăm cu mâinile în sân, ci avem planuri foarte concrete. De exemplu, proiectul „Peisajul după minerit” caută moduri responsabile și eficiente de utilizare a zonelor miniere care au suferit efecte negative în urma extracției cărbunelui. De asemenea, avem planuri de a construi un centru complex de reabilitare la Třinec și de a moderniza secția de pneumologie din cadrul spitalului din Frýdek-Místek. Sunt în curs de concepere și proiecte strategice pentru îmbunătățirea standardelor educaționale. Astfel, știm cum să valorificăm cât mai bine finanțarea europeană concentrându-ne pe calitatea vieții cetățenilor noștri și a mediului. Aș fi încântat să văd un sprijin continuu destinat regiunii noastre din partea Europei, acesta fiind extrem de important atât pentru Moravia-Silezia, cât și pentru oamenii care trăiesc aici. ■

Fața în schimbare a zonei Dolní Vítkovice

Dolní Vítkovice este o zonă industrială unică, reprezentând nu doar o demonstrație istorică a procesului original conservat „cărbune-cocs-fier”, ci și un loc în care oamenii își pot petrece timpul liber și pot afla mai multe despre universul natural sau despre industrie.

În 1828 s-au înființat aici turnătoriile, urmate mai târziu de mina de cărbune, acestea creând caracterul industrial al unei regiuni în care lucrau mii de oameni. Însă în 1998, producția a încetat.

Această situație a pus problema modului de a gestiona această zonă industrială unică. O variantă a fost demolarea totală a zonei. Din fericire, decizia finală a fost de a reconstrui zona, transformând complexul într-un centru educațional, cultural și social unic, care se adresează în prezent deopotrivă tinerilor și vizitatorilor adulți (urmăriți prezentarea video).

1. Gong: În trecut, aici se aflau 50 000 de metri cubi de gaz de furnal purificat. Astăzi, Gong găzduiește până la 2 000 de vizitatori care participă la evenimente educative, culturale și sociale. În acest loc învață studenți, se organizează conferințe și congrese internaționale și se desfășoară ateliere, cursuri de formare și expoziții de artă.

2. Bolt Tower: În vremuri de mult apuse, în interiorul furnalului nr. 1 se produceau zilnic 1 200 de tone de fontă brută. Azi, vizitatorii fac tururi prin care se familiarizează cu procesul de obținere a fierului, urmând ruta pe care se transportau

REUȘITA PROIECTULUI-PILOT DE LOCUINȚE SOCIALE DIN OSTRAVA

Concentrându-se pe activități favorabile incluziunii și pe locuințe sociale, „Un loc numit «acasă»” a câștigat un premiu RegioStars 2018 la categoria 3: Crearea unui acces mai bun la serviciile publice. Proiectul a renovat 150 de apartamente din al treilea oraș ca mărime al Cehiei, pentru familii care altfel ar fi fost nevoite să trăiască în locuințe ce nu corespundeau standardelor. De asemenea, proiectul a elaborat procese de facilitare a accesului la locuințe, un cadru de cooperare cu districtele orașului, precum și sprijin social acordat chiriașilor, ajutându-i pe aceștia să aibă o viață mai stabilă și mai sigură și să participe în cadrul comunității.

<https://europa.eu/!JR33tP>

3.

4.

5.

6.

materiile prime pentru producția de fontă brută la „cea mai bătrână doamnă din partea locului” – supranumită astfel pentru că fundația sa datează din 1911. Din mai 2015 se poate vizita noua prelungire a clădirii Bolt Tower, unde se găsește cafeneaua de la cea mai mare altitudine din Ostrava.

3. Centrul de știință și tehnologie: Zona de 14 000 m² prezintă știința și tehnologia ca pe un joc distractiv, dezvăluind secretele tehnologiilor moderne. Sunt prezentate aici mistere ale științei, curiozități din cercetare de la nivel mondial și idei tehnice. Exploratorii tineri și cei adulți pot înțelege cum funcționează orașele, comunicațiile radio sau corpul uman, ce este curcubeul sau cum poate un vas să navigheze pe mare. Această clădire cu o arhitectură impresionantă găzduiește săli de clasă cu dotări excelente, săli de curs, un amfiteatru de cinema cu o capacitate de 200 de spectatori, precum și echipamente audiovideo.

4. Centrul de știință și tehnologie U6: Două suflante uriașe de 900 de tone sunt înconjurate de peste 100 de exponate interactive, care explică știința și tehnologia într-un mod atractiv. Vizitatorii pot vedea lucruri pe care nu le-au mai văzut niciodată, înțelegând chiar și cele mai complicate probleme tehnice între suflantele istorice și exponatele mobile. Aceștia pot încerca să își lamineze propria tablă de oțel, să construiască un pod de fier sau să producă electricitate – și pot chiar să „zboare” în spațiu.

5. Centrul Creativ Hlubina: Din mai 2015, situl fostei mine de cărbune de piatră Hlubina a fost deschis ca parte integrantă a vechiului complex industrial. Din clădirile vechi s-a

format un spațiu artistic nou, care urmărește să educe participanții în domeniul științelor umane, al artelor și al artesanatului. Fostele clădiri operaționale și administrative au devenit centre culturale care acoperă o diversitate de genuri, având cinematografe, săli de repetiții muzicale și un studio de înregistrări, spații de prezentare, studiouri și săli de dans.

6. Parcul Festivalurilor: Această locație asigură un mediu fără egal pentru organizarea unor festivaluri de mare amploare, dar și a unor festivaluri și evenimente diferite de curentul general și adresate unui public mai restrâns, într-un spațiu de 200 000 m² cu aspect industrial.

Toate aceste atracții au fost create cu contribuție din partea fondurilor UE: S-au realizat aici opt proiecte cu ajutorul FEDR, care a oferit aproape 48 de milioane EUR. Totalul investițiilor în aceste proiecte a fost de aproape 70 de milioane EUR.

Transformarea a adus și sinergii în regiune, cu realizarea a zeci de proiecte în diferite domenii. Zona a devenit o scenă esențială a revitalizării activităților educative și de agrement, nu numai la scară locală, ci la nivelul întregii regiuni Moravia-Silezia. ■

MAI MULTE INFORMAȚII:

<http://www.dolnivitkovice.cz>

<https://www.youtube.com/watch?v=a3rR5VJK5p4&t=79s>

Finanțarea UE impulsionează turismul în Moravia-Silezia

Fondurile europene ajută și la punerea în valoare a destinațiilor turistice din regiunea Moravia-Silezia, îmbunătățind dotările pentru vizitatorii zonei și pentru turiștii locali.

Orașelele de la poalele Munților Beskydy sunt printre cele mai bune locuri de vizitat din Cehia. Niciun vizitator nu ar trebui să piardă ocazia de a degusta turta dulce aromată din Štramberk, un oraș supranumit „Betleemul Moraviei” pentru frumusețea sa. Tot astfel, Nový Jičín are una dintre cele mai frumoase piețe urbane din oraș. Vizitatorii pot trăi experiența excelentă a expoziției interactive de la Centrul pentru Vizitatori din Nový Jičín, care relatează povestea îndelungatei tradiții a orașului privind confecționarea pălăriilor. Expoziția a beneficiat de o finanțare de 238 436 EUR din partea FEDR, costul total al proiectului fiind de 511 929 EUR.

O altă nestemată de la poalele Munților Beskydy este orașul Příbor – locul nașterii lui Sigmund Freud. Pe lângă casa familiei renumitului părinte al psihanalizei, orașul are și o mănăstire piaristă din secolul al XVII-lea. Lucrările ample de renovare a clădirii au atras finanțare din partea FEDR în două etape, însumând 1 059 580 EUR din costul total de 1 295 519 EUR. Regenerarea grădinilor superbe ale mănăstirii a beneficiat și ea de finanțare din partea UE. Mănăstirea include sala memorială Sigismund Freud, o bibliotecă și o expoziție despre istoria orașului Příbor.

Atracții pentru sănătate

La poalele Munților Jeseníky se află orașul balnear pitoresc Karlova Studánka, cu cel mai curat aer din Europa Centrală. În Bruntál – cel mai vechi oraș din Cehia –, turiștii pot vizita castelul sau se pot opri la Centrul de Wellness din Bruntál, care include atracții acvatice. Costul total al reconstrucției a fost de 5 617 409 EUR, din care contribuția UE a fost de 1 860 464 EUR.

O altă atracție interesantă din această zonă este calea ferată istorică cu ecartament îngust care datează din 1898 și se întinde de la Třemešná din Silezia până la Osoblaha, pe „linia celor o sută de curbe”. Proiectul de modernizare și dezvoltare a căii ferate înguste a fost parțial finanțat de UE (142 801 EUR din costul total de 350 940 EUR) și a inclus achiziționarea de material rulant istoric amenajat pentru excursii.

Din Jeseníky, cicliștii pot porni pe Drumul Pitoresc al Sileziei, mergând de la Krnov până la perla albă a Sileziei – orașul Opava – și continuând până la castelul baroc din Kravaře. Construcția traseului de ciclism dintre Krnov și Velké Hoštice a beneficiat de finanțare în valoare de 1 638 630 din partea UE (din costul total de 2 403 372 EUR).

Ajungem și la Opava, fosta capitală a regiunii austriece – iar mai apoi cehe – Silezia. Casele, piețele și bisericile în stil art nouveau fac din acest oraș o veritabilă bijuterie. Aici a lucrat arhitectul de renume mondial Leopold Bauer și, deloc întâmplător, orașul găzduiește cel mai vechi muzeu din Cehia – Muzeul Silezian (înființat în 1814), al treilea ca mărime din țară. Reparațiile la muzeu și crearea expoziției „Silezia”, care reunește istoria, cultura și minunile naturale ale Sileziei într-o colecție amplă prezentată cu ajutorul tehnologiei moderne, au primit o finanțare de 2 885 571 EUR din partea UE (din costul total de 4 003 644 EUR).

Vizitatorii interesați de perioada preistorică vor fi atrași de DinoPark Ostrava, situat în apropiere de Karviná, care a beneficiat de finanțare din partea UE în valoare de 1 054 172 EUR din costul total de 2 865 180 EUR. Pe un teren de 35 de hectare, pe care vizitatorii îl parcurg cu trenul DinoExpres, se pot vedea zeci de fiare mezozoice în mărime naturală, precum și un vulcan activ de 12 metri înălțime și un cinematograful 3D cu atracții pentru copii.

Ostrava, metropola regiunii Moravia-Silezia, este și ea o destinație turistică importantă. Aici s-a scris istoria cu 25 000 de ani în urmă, când, pe Dealul Landek, oamenii din antichitate au fost printre primii din lume care au folosit cărbunele. Istoria ulterioară a regiunii a fost scrisă parțial cu cărbune, creându-se o industrie cu o puternică influență. Ostrava are un patrimoniu ingineresc unic în Europa, care include fosta zonă industrială Dolní Vítkovice, mina Hlubina și uzinele de cocsificare și furnalele impunătoare ale oțelăriei Vítkovice. ■

Transformarea serviciilor sociale ale regiunii

În 2003, regiunea Moravia-Silezia a fost prima din Cehia care a lansat un proiect-pilot vizând transformarea serviciilor sale sociale. La momentul respectiv, persoanele cu dizabilități mintale sau de altă natură erau ținute izolate în instituții mari, situate în zone foarte îndepărtate și în clădiri complet inadecvate – de exemplu, castele și mănăstiri.

Capacitatea acestor clădiri varia de la 100 la peste 200 de pacienți, în fiecare cameră fiind cel puțin 20 de persoane, cu o singură baie sau toaletă pentru toate. Serviciile de îngrijire erau furnizate fie numai pentru bărbați, fie numai pentru femei, iar copiii erau internați împreună cu adulții. Rezidenții își pierdeau drepturile legale și erau obligați să locuiască în instituții într-un mediu nenatural și să se adapteze la un regim foarte diferit de viața de zi cu zi. În asemenea spații, aceștia sufereau o negare fundamentală a drepturilor umane de bază, slăbirea competențelor și a responsabilităților, reducerea capacității de a se descurca în mod independent și limitarea vieții private și a libertății personale.

Pentru a pune capăt acestei situații – o moștenire a perioadei socialiste din Cehoslovacia – era necesară schimbarea sistemului. Proiectul vizând o schimbare sistemică totală (2008-2019) a demarat în 2008 în toate cele 13 organizații regionale care furnizau servicii sociale rezidențiale pe tot parcursul anului pentru mai mult de 1 100 de persoane internate.

În 2013, orașul Ostrava s-a implicat și în schimbări gestionate de regiunea Moravia-Silezia, obiectivul fiind îmbunătățirea vieții rezidenților și redarea drepturilor și libertăților umane ale acestora.

Până în 2019 s-au investit 44 de milioane EUR pentru ameliorarea vieții a peste 1 400 de rezidenți din cadrul a aproximativ 91 de servicii comunitare noi la nivelul întregii regiuni Moravia-Silezia.

Un element inovator al respectivei schimbări a fost abordarea sistemică cuprinzătoare, care nu existase anterior în Europa Centrală și de Est. Aceasta le-a permis multor rezidenți să se mute din spațiile instituționale împreună cu familiile lor naturale sau adoptive sau să se mute în servicii comunitare din apartamente și case urbane. Drept urmare, rezidenții pe termen lung din instituțiile mari locuiesc acum în propriile apartamente, lucrează și utilizează servicii sociale de teren (urmăriți prezentarea video).

Investiții pentru îngrijirea în cadrul comunității

Aceste schimbări au fost finanțate din fondurile UE și din bugetul guvernului central și al regiunii Moravia-Silezia. Sistemul continuă cu șase proiecte de investiții, care dezvoltă și îmbunătățesc mai departe serviciile sociale ale regiunii. Finanțarea UE de aproximativ 6,4 milioane EUR va ameliora viețile a încă 74 de rezidenți.

Un pas ulterior implică utilizarea experienței dobândite într-un proiect de reformare a îngrijirii psihiatrice. Dacă se poate obține finanțare din partea UE, două proiecte de investiții și două proiecte de alt tip îi vor readuce în cadrul serviciilor comunitare pe cei care suferă de boli psihice și sunt de mult timp internați în spitale de psihiatrie.

Exemplul unor asemenea schimbări sistemică în furnizarea de servicii sociale poate fi preluat și de alte regiuni și districte. Regiunea Moravia-Silezia poate fi o sursă de informații, de experiență și de bune practici pentru orice locație în care sunt încălcate drepturile și nevoile umane ca urmare a îngrijirii instituționale în unități de tip rezidențial (nu doar servicii sociale, ci și spitale, case de copii etc.). ■

MAI MULTE INFORMAȚII:

<https://bit.ly/2FsSOYM>

PUNCT DE DATE

De ce investește UE în prevenirea riscurilor?

Politica de coeziune a UE protejează milioane de cetățeni investind în prevenirea incendiilor forestiere, în gestionarea riscurilor de inundații și în reziliența împotriva altor catastrofe.

Uniunea Europeană se confruntă cu multiple riscuri, inclusiv inundații și evenimente meteorologice extreme care, foarte adesea, depășesc granițele naționale și sunt agravate de schimbările climatice. În sudul și în centrul Europei se înregistrează mai multe valuri de căldură, incendii forestiere și secete, iar nordul și nord-estul Europei se confruntă cu ploii mai abundente și cu inundații. Mai mult, cele nouă regiuni ultraperiferice ale UE se confruntă cu provocări specifice datorită expunerii lor la schimbările climatice (de exemplu, secetă, inundații, uragane și pandemii).

Numai în 2018 au murit peste 100 de oameni din cauza dezastrelor naturale. Costurile economice sunt și ele uriașe, în 2016 înregistrându-se daune de aproape 10 miliarde EUR. Investițiile în prevenirea riscurilor sunt vitale pentru menținerea capacității de dezvoltare socioeconomică viitoare. De asemenea, acestea sunt mai eficiente decât suportarea prețului neluării de măsuri: la fiecare euro cheltuit pentru prevenție se vor economisi cel puțin patru euro pentru intervenția în urma dezastrului.

Deoarece autoritățile locale și regionale sunt primele care se confruntă cu impacturile dezastrelor, politica de coeziune a UE este esențială pentru gestionarea riscurilor de dezastru.

Finanțarea priorităților pentru perioada 2014-2020

În contextul alocării a aproape 8 miliarde EUR din bugetul UE pentru adaptarea la schimbările climatice și pentru prevenirea și gestionarea riscurilor, politica de coeziune este una dintre cele mai importante surse de finanțare din acest domeniu și o contribuție majoră la inițiativa Comisiei. Dacă adăugăm cofinanțarea națională, totalul investițiilor se apropie de 10 miliarde EUR.

Majoritatea statelor membre și mai multe programe Interreg au selectat prevenirea riscurilor ca prioritate pentru perioada de finanțare 2014-2020. În plus, prevenirea riscurilor, reziliența în fața dezastrelor și adaptarea la schimbările climatice sunt integrate în alte priorități de finanțare prin politica de coeziune, precum inovarea, eficiența energetică și managementul apelor.

În cadrul priorităților ample s-au stabilit o serie de măsuri prioritare specifice.

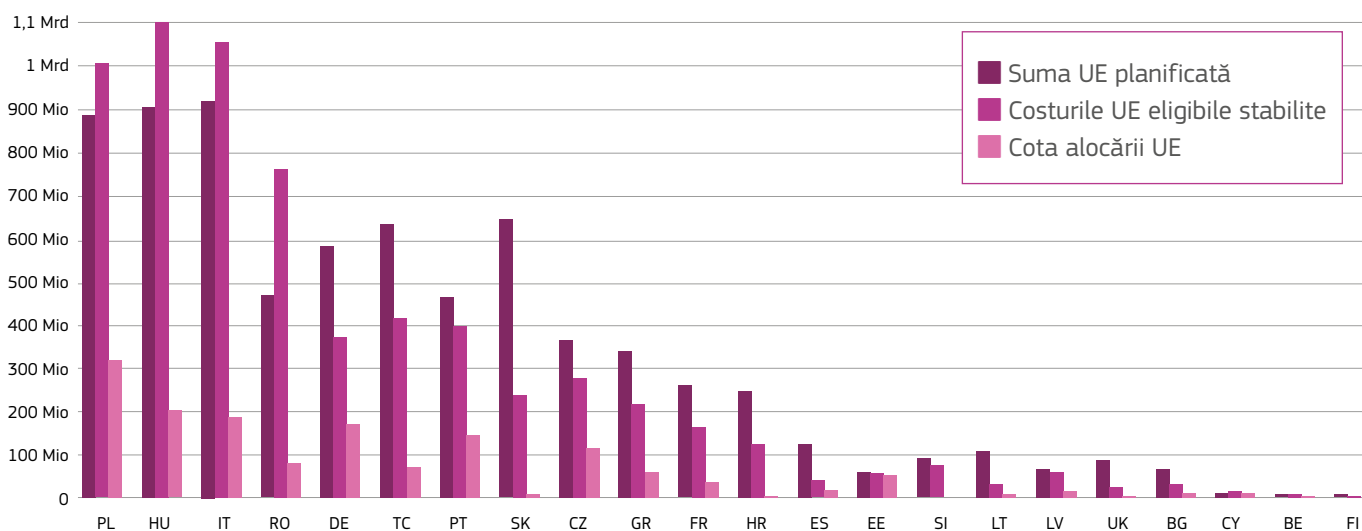
Fondurile investite pun accent predominant pe **prevenirea** celor mai nefavorabile consecințe ale dezastrelor, precum:

- ▶ acțiuni de îmbunătățire a bazei de cunoștințe pentru gestionarea riscului de dezastru: planuri referitoare la inundații, instrumente de TIC, sisteme de avertizare rapidă, modelare, radare, supraveghere video etc.;
- ▶ pregătirea și implementarea strategiilor de prevenție, a planurilor de acțiune și a orientărilor, inclusiv la nivel local;
- ▶ campanii de conștientizare și de formare (de exemplu, pentru competențe privind construcțiile rezistente la cutremure);
- ▶ protejarea clădirilor și a rețelelor împotriva dezastrelor (de exemplu, școli rezistente la cutremure);
- ▶ infrastructura de prevenire a inundațiilor: diguri, ziduri împotriva inundațiilor, colectoare de apă în urma furtunilor, bazine de apă etc.;
- ▶ gestionarea terenurilor, a pădurilor și a râurilor pentru a preveni riscurile privind gestionarea debitelor râurilor, reținerea apei, remediarea instabilității pantelor, îndepărtarea biomasei combustibile din păduri, protejarea zonei costiere, reducerea impermeabilizării solului etc.;
- ▶ abordări ecosistemice ale gestionării riscurilor: zone inundabile, împădurire, infrastructură verde pentru reținerea sau scurgerea apei, spații urbane verzi etc.

Unele state membre investesc și în **pregătire**, pentru a asigura o capacitate suficientă în caz de dezastru. Concret:

- ▶ infrastructură pentru unitățile de protecție civilă: stații de salvare integrate, centre de coordonare etc.;

2014-2020 – Alocările pentru prevenirea riscurilor și implementarea financiară în fiecare stat membru

- > vehicule și echipament: vehicule de salvare, mașini de stingere a incendiilor, spărgătoare de gheață, elicoptere, avioane, cazare temporară în caz de urgență etc.;
- > formare.

În plus, un număr limitat de state membre susțin măsurile de **redresare** pentru a aborda consecințele nefaste ulterior dezastrelor. De exemplu:

- > reîmpădurire după incendii;
- > reconstrucția zonelor de coastă și a ecosistemelor;
- > dezvoltarea unor zone post-inundații;
- > infrastructură de protecție și reconstrucția în urma uraganelor în regiunile ultraperiferice.

După cum am menționat mai sus, gestionarea riscului de dezastre nu este o activitate izolată în cadrul politicii de coeziune, ci are legături cu alte domenii de sprijin și cu activități naționale și locale, precum urbanismul. Această abordare integratoare a prevenirii riscurilor (și a adaptării la schimbările climatice) este consolidată de promovarea principiului dezvoltării durabile, care a sporit și ea utilizarea generală a abordărilor ecosistemice și a infrastructurii verzi.

La sprijinul prin politica de coeziune se adaugă alte instrumente ale UE, precum mecanismul de protecție civilă al Uniunii, Fondul de solidaritate al UE, Orizont 2020 și programul LIFE.

În termeni practici, următorul exemplu de proiect demonstrează câteva dintre acțiunile finanțate. Investițiile în **protecția împotriva inundațiilor** beneficiază de o atenție majoră. Există numeroase exemple, precum vestul regiunii Attica (Grecia), care se confruntă cu probleme grave din cauza inundațiilor. Fondul de coeziune a finanțat un proiect de 80 de milioane EUR de protecție împotriva inundațiilor pe râul Eschatia, protejând 134.000 de localnici și proprietățile acestora împotriva inundațiilor din suburbiile Atenei. De asemenea, acesta a creat peste 700 de locuri de muncă și a promovat regenerarea urbană într-o zonă cu venituri mici. Construcția de noi structuri de apărare împotriva inundațiilor a oprit inundațiile în prezent și va permite și dezvoltarea viitoare a zonelor din amonte. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/5#>

Aveți vreo preferință privind subiectele viitoare ale rubricii PUNCT DE DATE a revistei *Panorama*?

Există vreun set de date pe care ați dori să îl includem în Platforma de date deschise a fondurilor ESI?

Dacă da, trimiteți un e-mail la: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Urmăriți discuția pe TWITTER #ESIFOpenData

sau abonați-vă la buletinul nostru informativ: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Crearea de sinergii între ecosistemele locale de securitate informatică din UE

Beneficiind de o conectare privilegiată la ecosistemele proprii locale, regiunile europene joacă un rol semnificativ în consolidarea industriei europene a securității informatice și în creșterea competitivității globale a acesteia.

Imaginea viitoare a peisajului securității informatice din UE va depinde în mare parte de acțiuni politice cu impact direct asupra ecosistemelor regionale de securitate informatică. Printre aceste acțiuni se numără inițiative precum centrele de inovare digitală și strategiile regionale de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă.

Autoritățile regionale dispun de mijloacele necesare pentru a asigura cooperarea structurată cu utilizatorii finali locali, cu operatorii de infrastructură și furnizorii de servicii de importanță critică, precum și cu întreprinderile mici și mijlocii (IMM) inovatoare, cu laboratoarele de cercetare și inovare (CI) și cu centrele de formare.

Prin urmare, cooperarea interregională poate fi privită ca un factor revoluționar în dezvoltarea pieței europene a securității informatice și în creșterea competitivității acesteia. Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) a investit

1,53 milioane EUR într-un program de cooperare regională pe cinci ani intitulat „Interreg Europa CYBER”. Obiectivul programului este de a spori competitivitatea IMM-urilor din domeniul securității informatice din UE prin crearea de sinergii între regiunile europene specializate în securitatea cibernetică, cunoscute și drept *Cyber Valleys* europene.

Abordarea provocărilor majore

Proiectul Interreg Europa CYBER, lansat în iunie 2018, vizează abordarea celor trei bariere majore identificate ca fiind factorii principali care afectează competitivitatea IMM-urilor din domeniul securității informatice la nivel european. Primul se referă la necoordonarea dintre actorii relevanți; al doilea este exacerbarea deficitului de competențe în domeniul securității informatice; iar al treilea este fragmentarea pieței existente a securității informatice din Europa.

În primul an de activități, proiectul se concentrează pe cartografierea actorilor din cadrul ecosistemelor regionale și pe analiza punctelor forte și a punctelor slabe ale acestora. Aceste etape vor ajuta la identificarea bunelor practici, la abordarea barierelor existente și la îmbunătățirea instrumentelor politicii publice, cu scopul de a încuraja competitivitatea IMM-urilor din domeniul securității informatice de la nivel regional.

Estonia: crearea unui ecosistem de succes al securității informatice

Autoritatea Sistemelor Informatice din Estonia, care răspunde de sistemele informatice ale țării și de rețelele de calculatoare, este unul dintre partenerii regionali ai proiectului Interreg Europa CYBER.

Estonia reprezintă un ecosistem local de securitate informatică foarte matur, în care investitorii, reprezentanții companiilor, mediul academic și organismele publice au ocazia de a colabora și de a face schimb de idei prin intermediul unor laboratoare operaționale, precum Centrul de Inovare și de Afaceri TTU Mektory și Salonul de Prezentare e-Estonia. Acestea servesc drept medii de networking, în care IMM-urile, investitorii, persoanele cu rol de conducere din cadrul corporațiilor și decidenții politici pot face schimb de idei și pot discuta strategii pentru ecosistemul local de securitate informatică. Drept urmare, ecosistemul de securitate informatică al Estoniei conține IMM-uri puternice – inclusiv SpectX, CyEx Technologies, Cybernetica și

Guardtime –, capabile să ofere servicii și soluții de vârf împotriva amenințărilor informatice.

În 2019, evenimentele de proiect se vor concentra pe cunoașterea mai în detaliu a ecosistemelor de securitate informatică ale altor trei regiuni: Valonia (Belgia), Castilia și León (Spania) și Bretania (Franța).

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://www.interreurope.eu/cyber/>

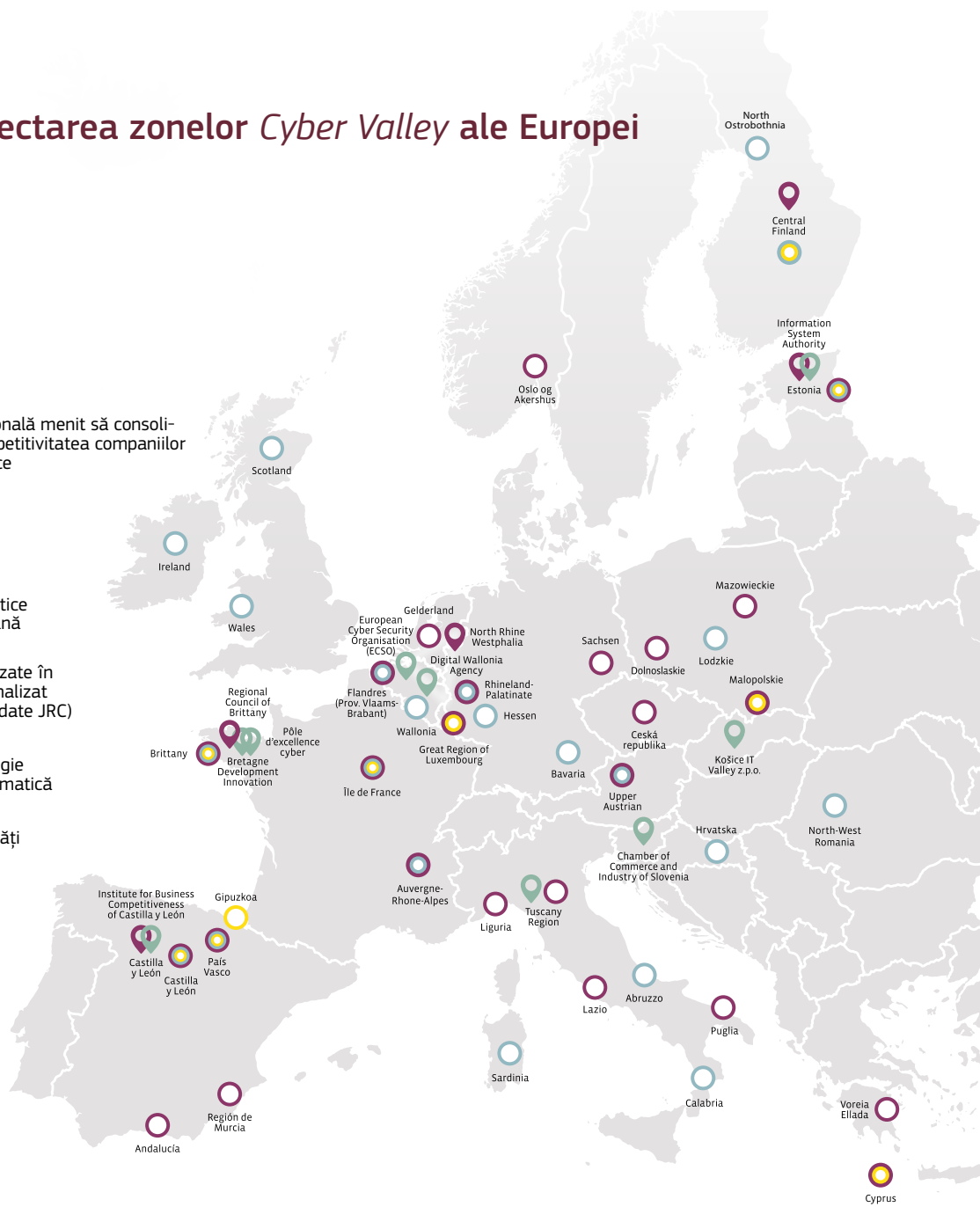
Conectarea zonelor *Cyber Valley* ale Europei

Interreg Europa CYBER

 Un proiect de cooperare internațională menit să consolideze politicile publice pentru competitivitatea companiilor din domeniul securității informatice

Zonele *Cyber Valley* ale Europei: acțiune-pilot

- Reziliență, combatere și apărare: construirea unei securități cibernetice puternice pentru Uniunea Europeană
- Centre de inovare digitală specializate în securitatea informatică (proces finalizat sau în derulare bazat pe baza de date JRC)
- Specializare inteligentă sau strategie regională privind securitatea informatică
- Membrii regionali ai ECSO (autorități regionale și clustere regionale)

Londra, Regatul Unit

Milano, Italia

Haga, Țările de Jos

Transformarea în realitate a viziunii unui oraș cu ajutorul instrumentelor financiare

Programul de asistență multiregională (MRA) reprezintă una dintre direcțiile fi-compass, platforma pentru servicii de consultanță privind instrumentele financiare disponibile în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene (ESI) furnizate de către Comisia Europeană în parteneriat cu Banca Europeană de Investiții. Obiectivul proiectelor MRA – care implică cel puțin două autorități de management din state membre UE diferite – este evaluarea posibilei utilizări a instrumentelor financiare ale ESI în domenii tematice specifice de interes comun. Scopul este de a facilita o utilizare mai vastă a instrumentelor financiare atât în ceea ce privește fondurile ESI investite și anvergura lor geografică sau tematică, cât și în ceea ce privește încurajarea regiunilor din diferite state membre să coopereze, să facă schimb de bune practici și să se implice în învățare reciprocă.

Orașele în centrul politicii UE

Peste 70% dintre cetățenii europeni locuiesc în zone urbane, iar acest procent urmează să crească în viitor. În fiecare zi, orașe din toată Europa își adaptează planurile de dezvoltare urbană pentru a aborda cele mai presante provocări, cum sunt creșterea populației, schimbările climatice și transformarea digitală. Prin

dezvoltarea de strategii cuprinzătoare și definirea de obiective politice pe termen lung, orașele întreprind acțiuni pentru a sprijini construirea de locuințe la prețuri accesibile, a promova proiecte de eficiență energetică, a revitaliza cartierele și a îmbunătăți transportul public. Planurile strategice pot fi implementate cu succes numai dacă orașele au acces la finanțare. Fără implicarea puternică a capitalului public și privat, rămâne dificilă transformarea în realitate a viziunii unui oraș.

În 2013, orașul olandez Haga a decis să aloce 4 milioane EUR unui proiect pilot numit JESSICA pentru instituirea unui instrument financiar pentru eficiență energetică. La acel moment, este posibil ca factorii implicați să nu se fi așteptat ca în decurs de patru ani să dispună de un fond de participare cu active în valoare de peste 46 milioane EUR pentru inovare, sustenabilitate și dezvoltare urbană.

Cu toate acestea, primii pași în crearea fondului au fost dificili.

„Când am creat inițial fondul, am avut multe întrebări și a trebuit să depășim multe obstacole de ordin tehnic pentru a crea o fundație solidă și sigură pentru investiții de viitor”, își amintește William van den Bungelaar, secretar al Fundației fondului de participare pentru investiții economice din Haga (HEID).

Haga dispune acum de o echipă de specialiști experți, care colaborează îndeaproape cu managerii lor de fond independenți pentru a monitoriza și a sprijini instrumentele financiare în oraș. Datorită succesului HEID, instrumentele financiare sunt acum folosite în mod uzual la finanțarea priorităților strategice ale orașului.

Investiții de tip revolving în întreaga Europă

Pornind de la cunoștințele existente cu privire la instrumente financiare, Haga și-a unit forțele cu alte trei orașe europene – Manchester, Milano și Londra – în cadrul unui proiect MRA numit: Investiții de tip revolving în orașe din Europa (RICE). Proiectul vizează promovarea dezvoltării de noi instrumente financiare pentru creșterea investițiilor din sectorul privat în dezvoltarea urbană, în special în legătură cu orașe inteligente. Acesta stabilește nevoile de finanțare comune ale orașelor, identificând astfel sectoarele în care instrumentele financiare pot susține cel mai bine proiecte alinate la prioritățile de politică ale unui oraș. Sectoarele cu cele mai mari nevoi de finanțare cuprind transporturile, energia, locuințele și spațiul de lucru, infrastructura verde și albastră sau dezvoltarea economică într-un sens mai larg, care include IMM-uri și întreprinderi nou înființate, precum și dezvoltarea de noi instalații comerciale sau de inovare.

Partenerii MRA-RICE au reușit să profite de experiența diverselor orașe implicate.

„Utilizarea de instrumente financiare la Manchester este o poveste de succes, iar beneficiile acestora au fost de amploare”, a declarat Mark Duncan, care face parte din Consiliul Municipal Manchester. În mod similar, Binal Cadieu, din cadrul Autorității Greater London, promovează potențialul noului instrument financiar înființat la Londra, cunoscut ca Fondul primarului pentru eficiență energetică (MEEF). „Ca fond de tip revolving, MEEF ne oferă un model pentru valorificarea a milioane de lire din investiții private pentru proiecte cu emisii scăzute de carbon”, a declarat Cadieu.

Planul RICE al unui fond municipal

Proiectul RICE a furnizat un model de fond municipal care poate fi adaptat la nevoile specifice ale orașelor din întreaga Uniune Europeană pentru susținerea dezvoltării urbane. Planul este flexibil, având un plan care încorporează cele mai bune practici observate în rândul partenerilor RICE. Pe scurt, este un „instrument financiar gestionat de oraș, administrat independent, cu o strategie de investiții aliniată la prioritățile strategice ale orașului, cu un efect important asupra investiției publice”.

Managerul de proiect RICE, van den Bungelaar, subliniază beneficiile parteneriatului.

„Planul stabilește un cadru flexibil pentru un instrument financiar de dezvoltare urbană care are un efect important asupra investiției publice împreună cu un pachet de asistență tehnică

pentru sprijinirea implementării”, a declarat acesta. „Modulul este menit să fie simplu, reproductibil și adaptabil, astfel încât să poată fi adoptat de alții ca bază pentru un instrument financiar de dezvoltare urbană.”

În timp ce implicarea unui manager de fond independent ghidează implementarea sa, dezvoltarea unei strategii de investiții urbane este condusă de către orașe. Prin crearea fondului municipal, orașele europene au oportunitatea de a-și operaționaliza viziunea și strategia.

Valorificarea sprijinului politicii de coeziune

Resursele publice, precum ESI, joacă un rol crucial în abordarea lacunelor pieței, permițând multor proiecte să acceseze fonduri UE care altminteri ar fi indisponibile sau prea costisitoare. Acolo unde orașele au acces la resurse ESI, ele pot implementa cu succes instrumente financiare care vizează nevoile lor locale, mobilizând cu succes alte investiții publice și private în proiecte. Acest lucru poate fi realizat fie prin împrumuturi și garanții pentru proiecte urbane de lungă durată, capital propriu sau cvasicapital propriu pentru investiții în proiecte cu un profil de risc mai ridicat, fie printr-o combinație de sprijin rambursabil și de granturi.

Numeroase orașe nu au experiență vastă în ceea ce privește înființarea de fonduri municipale. De aceea, acestea au nevoie de sprijin profesional pentru conceperea și instituirea de noi instrumente financiare. Programele de asistență tehnică sprijinite de Comisia Europeană, așa cum este MRA, facilitează pregătirea și implementarea unui nou fond municipal prin oferirea de ajutor orașelor pentru ca acestea să își dezvolte propriile capacități.

„Pentru orașele care sunt noi în lumea instrumentelor financiare, așa cum sunt fondurile de dezvoltare urbană, proiectul MRA-RICE oferă un instrument util pentru inițierea dezvoltării unui nou instrument financiar și pentru evaluarea fezabilității acestuia în context local”, spune Lucia Scopelliti, care lucrează pentru municipalitatea Milano.

MAI MULTE INFORMAȚII
www.fi-compass.eu

NOUTĂȚI [PE SCURT]

REVENIREA LA AGENDA URBANĂ

Broșura Agendei urbane a UE evidențiază diversitatea și varietatea acțiunilor și a realizărilor de până în prezent. Agenda urbană a UE este o inițiativă inovatoare a politicii urbane care a pus în practică guvernarea pe mai multe nivele. Aceasta le-a permis orașelor, statelor membre, Comisiei Europene și

altor părți interesate cheie să își unească forțele pentru a aborda împreună probleme urbane presante și a obține rezultate concrete în beneficiul cetățenilor UE. Broșura accentuează rolul Agendei urbane a UE în construirea unei guvernante bune și inovatoare, în desfășurarea mai integrată a activității, în abordarea chestiunilor transversale și în punerea în aplicare a Noului agende urbane a ONU. Aceasta include o serie de „povești de acțiune” și exemple de acțiuni care susțin îmbunătățirea reglementării, a finanțării și a cunoștințelor.

Există posibilitatea de a consolida și mai mult politica urbană în UE printr-o cooperare mai puternică și mai strânsă între orașe, statele membre și UE. Aici se observă contribuția concretă și pozitivă a Agendei urbane a UE. Aceasta este un cadru al tuturor inițiativelor de politică urbană, contribuind la întărirea politicii urbane la toate nivelurile, de la oraș la stat membru și la UE. În broșură, cititorul va putea parcurge și multiplele programe și inițiative ale UE care abordează dezvoltarea urbană durabilă. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/brochure/urban_agenda_eu_en.pdf

O NOUĂ EXCURSIE CU MAȘINA

Proiectul de anul trecut „Excursie cu mașina” s-a bucurat de un succes enorm online, atrăgând mii de vizualizări și de urmăritori. Ediția din acest an va cuprinde două rute noi, călăuzind două echipe noi de călători într-o aventură unică în viață, pe continentul nostru și dincolo de acesta. Totul cu un microbuz, desigur!

Echipele vor porni la drum și vor călători de la sfârșitul lunii august până la sfârșitul lunii septembrie, traversând zeci de regiuni din întreaga Europă, discutând cu localnicii și deprinzându-le stilul de viață, vizitând pe traseu proiecte finanțate de UE. Misiunea lor este nu doar de a explora Europa într-un alt mod, ci și de a descoperi o latură nouă a propriei personalități.

Vor fi două echipe de câte patru persoane. O echipă va merge din Suedia până în Insulele Canare, iar cealaltă va călători din Irlanda până în Cipru. Fiecare echipă va avea un cameraman, un textier, un fotograf și un prezentator. Aceștia își vor documenta toate călătoriile și vor distribui punctele culminante pe site-ul proiectului și în rețelele sociale. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

Înscrierile încep din 24 iunie. Vizitați site-ul nostru și urmăriți rețelele de socializare pentru actualizări:
<https://roadtripproject.eu/>

SIMPLIFICAREA RAPORTĂRII PROIECTELOR INTERREG EUROPA

Interreg Europa efectuează acum rambursarea unei părți importante a proiectelor din al patrulea apel acordând o sumă forfetară pe baza dovezii că activitățile au fost realizate. Acest proces nou și simplificat înseamnă că proiectele nu mai trebuie să prezinte facturi pentru a primi plata, economisind astfel costurile pentru controlul de la primul nivel. Astfel, proiectele pot acorda atenție totală conținutului și pot concentra mai multe resurse pentru activitățile propriu-zise. Această schimbare sporește eficiența proiectelor din punctul de vedere al costurilor.

Ce a dat naștere acestor schimbări? Regulamentele pregătite de Comisia Europeană și aprobate de către statele membre ale UE – precum Regulamentul Omnibus – au eliminat limita de 100 000 EUR pentru sumele forfetare. Petra Geitner, șefa Unității de finanțare și audit, a explicat: „Regulamentul ne-a transmis semnalul de a ne simplifica procesele mai mult decât până acum și de a face ca finanțarea prin opțiunile de costuri simplificate să fie mai degrabă o regulă decât excepția.”

Nu este prima dată când Interreg Europa și-a simplificat modul de lucru. Cu ani în urmă, programul a introdus o rată forfetară pentru costurile de administrare, o sumă forfetară pentru costurile de pregătire și niveluri de control reduse. Erwin Siweris, directorul programului, a afirmat: „Finanțăm peste 2 000 de parteneri în cadrul a 258 de proiecte, cu un buget relativ mic, de 359 de milioane EUR. Acest lucru înseamnă că trebuie să

fim inovatori și să ne eficientizăm procesele. Ne numărăm adesea printre deschizătorii de drumuri în ceea ce privește simplificarea la nivelul UE, iar multe dintre ideile noastre au fost preluate de Comisie și de alte programe de cooperare.”

Echipa este dornică să exploreze prin noi regulamente beneficiile opțiunilor gata de utilizat sau ale finanțării bazate pe realizări-reper. Să vedem ce idei va propune în continuare!

Interreg Europa este un program de cooperare interregională, cofinanțat din Fondul european de dezvoltare regională. Acesta susține proiecte de perfecționare a politicilor de dezvoltare regională prin schimburi de experiență între regiunile UE. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://www.interregeurope.eu/>

Introducerea internetului rapid în regiunile Europene

Competitivitatea economică a regiunilor, în special a regiunilor rurale, depinde de o conectivitate bună. Acest lucru înseamnă nu doar drumuri și căi ferate, ci și magistrale de internet.

Potrivit lui Rudolf Niessler, Director pentru creștere inteligentă și durabilă în cadrul DG REGIO: „Banda largă, în special în zonele rurale, contribuie la creșterea populației și la crearea de locuri de muncă de calitate.” De aceea, este extrem de important ca zonele rurale să nu fie lăsate în urmă.

Decalajul digital

Cu toate acestea, statisticile indică faptul că, în ciuda eforturilor importante ale UE și ale majorității statelor membre, decalajul dintre conectivitatea rurală și cea urbană persistă. Conectivitatea în Europa a crescut constant pe parcursul ultimilor ani, ajungând la peste 80% din populație. Dar, dacă defalcăm datele, putem vedea că acest procentaj scade la mai puțin de 50% în zone rurale, iar decalajul nu pare să se reducă pentru a atinge obiectivele [Agendei digitale până în 2020](#).

Planul de acțiune pentru bandă largă în zone rurale

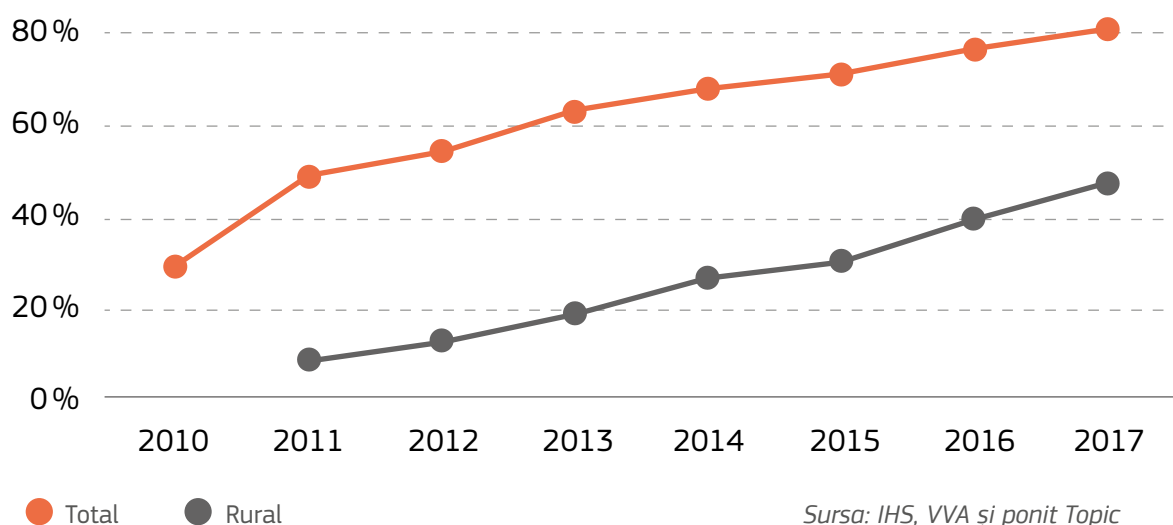
Având în vedere cele de mai sus, Comisia Europeană a instituit un [plan de acțiune pentru bandă largă în zonele rurale](#). Un aspect crucial al acestei inițiative îl constituie abordarea inter-ser-

vicii între diverse servicii ale Comisiei Europene care se ocupă de dezvoltarea regională, dezvoltarea rurală și politica digitală.

Planul de acțiune are șase componente, toate vizând asigurarea implementării benzii largi în zonele rurale:

- înființarea Rețelei birourilor cu competențe în materie de bandă largă (BCO);
- desfășurarea unor „misiuni de bandă largă” în statele membre și regiunile cu nivele scăzute de acoperire cu bandă largă în zone rurale;
- elaborarea unei metodologii comune pentru planificarea, raportarea și monitorizarea investițiilor în rețele de bandă largă;
- introducerea unui test de probă în zone rurale;
- actualizarea ghidului Comisiei Europene pentru investiții în rețele de bandă largă de mare viteză;
- elaborarea unui cadru rural de bandă largă pentru a ajuta la implementarea investițiilor în rețele de bandă largă în zonele rurale.

Acoperirea rețelelor de bandă largă cu acces de generație următoare (NGA) în UE, 2010-2017

Rețeaua europeană a birourilor cu competențe în materie de bandă largă

Ca prim pas, Comisia Europeană sprijină creșterea și extinderea Rețelei birourilor cu competențe în materie de bandă largă. Colaborarea și implicarea diferitelor administrații ar trebui să ajute la depășirea unora dintre obstacolele întâmpinate în multe regiuni cu privire la capacitatea administrativă și expertiza privind

rețelele de bandă largă. Un element crucial este conectarea BCO-urilor cu părțile interesate la nivel rural. Într-adevăr, un sondaj recent a arătat că mai puțin de 20% dintre acestea sunt în contact cu Rețeaua de Dezvoltare Rurală din țara lor. Decalajul digital poate fi abordat doar prin conectarea BCO-urilor cu actorii principali care se ocupă de obstacolele specifice întâlnite la nivel rural.

CE ESTE REȚEAUA BCO?

Comisia Europeană a invitat statele membre să creeze o rețea de birouri cu competențe în materie de bandă largă pentru a aborda problemele comune.

Aceasta ar trebui să acționeze ca ghișeu unic pentru aspecte legate de banda largă, în special:

- > aspecte de reglementare;
- > aspecte tehnice;
- > aspecte financiare.

Sunt înființate BCO-uri în toate statele membre și în multe regiuni. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/bco-network-directory>

» Banda largă, în special în zonele rurale, contribuie la creșterea populației și la crearea de locuri de muncă de calitate. »

În 2019, DG REGIO și DG AGRI vor introduce un test de probă în zone rurale. Acesta va implica faptul că orice autoritate de management care dorește să reprogrameze fonduri UE prevăzute inițial pentru bandă largă va trebui să dovedească faptul că acoperirea rurală va fi asigurată într-un alt mod. Acest lucru va asigura faptul că fondurile nu sunt redirecționate de la zone cu cea mai mare nevoie, doar pentru că „sunt dificile”.

Comisia Europeană lucrează în prezent la două ghiduri care vor oferi planificatorilor de proiect și investitorilor orientări concrete privind elaborarea proiectelor lor privind banda largă: un [ghid pentru investiții în rețele de bandă largă](#) actualizat și un ghid cu privire la investiții rurale, care urmează a fi publicate în a doua jumătate a anului 2019.

Pașii următori

Decalajul digital rural-urban este o realitate care nu va fi depășită pe termen scurt. Astfel, Comisia Europeană continuă să își asume angajamentul de a susține birourile cu competențe în materie de bandă largă în întreaga Europă și de a aloca resurse în perioada următoare de finanțare. Acest lucru se va realiza în special prin Fondul european de dezvoltare regională și Mecanismul pentru interconectarea Europei, dar și prin instrumente noi, precum Fondul de interconectare a Europei prin bandă largă (CEBF) sau InvestEU.

Statele membre și regiunile trebuie să se asigure acum că dispun de structurile și sistemele de sprijin necesare pentru a permite zonelor lor rurale să își asigure sprijinul de care au nevoie. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

Plan de acțiune: <https://europa.eu/!WU38Xx>

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>

Sprijinul financiar pentru banda largă potrivit următorului cadru financiar multianual

Fondurile structurale și de investiții (ESI)

- FEDR: investiții în banda largă în cadrul **obiectivului prioritar 3**, alături de transporturi și de infrastructura energetică
- FEADR: investiții în banda largă numai ca parte a proiectelor de dezvoltare locală

Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) – Digital

- **3 miliarde EUR**
- Accent pe infrastructura de conectivitate pentru a permite transformarea digitală
- Sinergii cu MIE pentru transporturi și MIE pentru rețelele energetice în cadrul programului MIE

InvestEU

- Parte a componentei de infrastructură durabilă
- **Garanție de 11,5 miliarde** disponibilă pentru investițiile în banda largă, dar și în alte infrastructuri

PROIECTE

ÎNVĂȚARE PE BAZĂ DE SIMULARE
LA SPITALUL VIRTUALINVESTIȚIA TOTALĂ
8855010 EURCONTRIBUȚIA UE
4084010 EUR

Spitalul Virtual din Lorena (HVL) le oferă studenților și profesioniștilor din domeniul sănătății echipamente și instrumente de simulări medicale. Răspunzând provocării „niciodată în premieră pe pacient”, spitalul este susținut din FEDR și condus de Collegium-Santé din cadrul Universității din Lorena, care reunește facultățile de medicină, stomatologie, farmacie și științe sportive.

inaugurat în ianuarie 2018 în incinta Spitalului Universitar Nancy din Franța, HVL oferă învățare pe bază de simulări pentru numeroși profesioniști medicali și paramedicali care funcționează în cadrul unui spital sau în cabinete private.

Spitalul cuprinde CUESIM (Centrul universitar pentru formare prin simulare), CESU (Centrul de predare a terapiei de urgență), Școala de chirurgie, Odontologie (stomatologie legală), MéMo-Sim'S (Centrul de expertiză în metrologie, modelare și simulare în sănătate și sport), precum și o farmacie spitalicească de uz intern. Există și o zonă de terapie cu paturi și o platformă de simulare pentru gestionarea riscurilor de infecție ridicată.

Învățarea prin simulare are numeroase avantaje. Studenții și profesioniștii din domeniul sănătății își pot dezvolta competențele tehnice și de comportament înainte de a le aplica pe pacienți reali.

Formarea se poate derula în ritmul fiecăruia, într-o manieră mai independentă și în condiții de siguranță sporită, de exemplu când se lucrează cu substanțe toxice. Aceștia au posibilitatea de a dobândi experiență privind tehnicile automatizate și se pot autoevalua fiind filmați și apoi informați, precum și prin simulări de realitate virtuală și prin „jocuri serioase” interactive.

Diferitele profesii învață să lucreze mai bine împreună, ceea ce reprezintă o îndepărtare de formarea „pe compartimente”. În cele din urmă, pacienții se vor bucura de beneficii, deoarece

profesioniștii din domeniul sănătății se vor putea concentra mai eficient asupra pacienților, vor putea fi atenți la nevoile acestora și le vor putea asigura un sprijin mai bun.

Favorizarea start-upurilor

Spitalul virtual a avut un rol vital în furnizarea de noi programe educaționale. Primele cursuri de formare au debutat în 2016 pentru 1 000 și 1 500 de generaliști, medici de urgență și chirurgi. Ținta este de 4 000 până la 5 000 de profesioniști pe an.

S-au deschis deja mai multe cursuri de nivel universitar care au legătură cu spitalul virtual și se vor derula, de asemenea, cel puțin 16 cursuri de dezvoltare profesională mai scurte.

În plus, s-au lansat două start-upuri legate de HVL: unul este specializat în robotică, iar celălalt, în nanotehnologie. Universitatea din Lorena are angajați aproximativ 10 doctoranzi ca parte a acestui proiect finanțat din Fondul european de dezvoltare regională și s-au creat mai mult contracte pe durată determinată pentru posturi administrative.

De asemenea, HVL se implică în activități de cercetare medicală, în cercetare și dezvoltare (know-how privind dispozitive medicale noi) și în cercetare educațională (dezvoltarea unor instrumente de simulare noi).

În plus față de Collegium-Santé, trei organizații sprijină HVL: Universitatea din Lorena, CHRU și Institutul de Cercetare privind Cancerul din Lorraine. De asemenea, spitalul colaborează cu alte centre de cercetare și cu parteneri industriali. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://www.hvl.healthcare/>

PROIECTE

SOLUȚII NOI PENTRU RECICLAREA DEȘEURILOR ELECTRONICE

INVESTIȚIA TOTALĂ
8 999 000 EUR

CONTRIBUȚIA UE
3 295 560 EUR

Compania spaniolă de gestionare a deșeurilor de echipamente electronice, Ewaste Canarias, va aloca fonduri din FEDR pentru două proiecte de cercetare și dezvoltare, cu scopul de a identifica potențiale de reciclare noi ale deșeurilor de echipamente electronice.

Ewaste Canarias s-a poziționat într-un sector emergent, iar acum exploatează cea mai modernă stație de tratare a deșeurilor de echipamente electronice și electrice din Insulele Canare.

Aceasta a fost prima companie care a tratat și a convertit gazele de refrigerare folosind biogazul. Compania are capacitatea de a trata 100 de tipuri de dispozitive diferite, asigurând decontaminarea a 99,8% din gazele cu efect de seră conținute în deșeuri.

În conformitate cu orientările europene, proiectul se concentrează pe recuperarea materiilor prime cu un grad ridicat de puritate, potrivit standardelor UE, și pe reciclarea deșeurilor aproape de originea generării acestora.

În prezent, în timpul reciclării aparatelor de refrigerare și a boilerelor electrice, o parte din deșeuri trebuie incinerate – ceea ce dăunează considerabil mediului – ca urmare a lipsei unor alternative de reciclare pentru aceste dispozitive.

Drept răspuns, Ewaste Canarias va folosi sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru două proiecte de cercetare și dezvoltare specifice, care urmăresc identificarea unor soluții alternative. Obiectivul primului proiect este de a recupera deșeurile de spumă poliuretanică prin reciclarea frigiderelor.

Al doilea proiect va încerca să conceapă și să dezvolte o procedură nouă de tratare și decontaminare a boilerelor, care sunt cunoscute pentru dificultatea de reciclare.

Competențe și locuri de muncă

Cu ajutor din partea FEDR, se speră ca aceste proiecte să identifice o utilizare a materialelor rezultante, fie în alte industrii, fie ca absorbant, astfel încât să se evite consecințele negative asupra mediului cauzate de incinerarea acestora.

Obiectivul general al Ewaste este de a promova dezvoltarea și consolidarea unui material industrial reciclat pe baza criteriilor de calitate, inovare, eficiență și respect față de mediu. Se speră ca rezultatele să impulsioneze diversificarea economiei Insulelor Canare și să promoveze crearea unor locuri de muncă înalt calificate și bine calificate. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://www.ewaste.es>

PROIECTE

COMBATAREA COMERȚULUI ILEGAL CU ANIMALE LA FRONTIERA DINTRE ITALIA ȘI AUSTRIA

**INVESTIȚIA TOTALĂ
1 117 300 EUR**

**CONTRIBUȚIA UE
949 700 EUR**

Serviciile publice din Friuli Venezia Giulia (Italia) și Carintia (Austria) colaborează prin proiectul Bio-Crime pentru prevenirea comerțului ilegal cu animale. Comerțul de acest tip pune în pericol sănătatea oamenilor și a animalelor, facilitând răspândirea bolilor și amenințând securitatea economică și siguranța publică.

Regiunile frontaliere din nord-estul Italiei și din sudul Austriei se află pe ruta de tranzit pentru comerțul ilegal cu animale de companie (în principal câini, pisici și păsări), mai ales din țări ale Europei de Est. Această practică ilegală poate contribui la răspândirea zoonozelor – boli infecțioase precum rabia sau clamidioza aviară – cu transmisie între animale și om.

Această formă de criminalitate transnațională are impacte negative și în ceea ce privește sănătatea și bunăstarea animalelor, protejarea pieței (pentru crescătorii din plan național), fraudă împotriva consumatorilor și posibila utilizare a unor agenți zoonotici în bioterorism.

Echipa Bio-Crime a făcut posibile reacții comune, partajarea datelor, precum și programe de educație și formare atât pentru autoritățile în cauză, cât și pentru publicul larg. Inovațiile digitale au fost un aspect important al proiectului, care a beneficiat de sprijin din Fondul european de dezvoltare regională.

S-a creat o rețea puternică de cooperare între autoritățile publice, cuprinzând serviciile de sănătate, poliția, vama și sistemul judiciar, pentru a garanta menținerea sustenabilității proiectului.

Bio-Crime a organizat o serie de cursuri de formare privind riscurile de boli la animale, prevenția și tratarea animalelor, la care au participat peste 1 000 de funcționari și ofițeri de

poliție italieni și austrieci. S-au elaborat protocoale operaționale comune și s-au desfășurat inspecții transfrontaliere comune, ceea ce a dus la scăderea ratei criminalității.

Supravegherea epidemiologică comună a facilitat îmbunătățirea accesului la date și intensificarea partajării datelor. De asemenea, s-a obținut o creștere a vitezei și a gradului de coordonare a reacției la nivelul diferitor servicii, datorită sistemului de alertare în timp real a organelor oficiale cu privire la amenințările transfrontaliere grave. Funcționarii publici, poliția și profesorii pot beneficia acum de o platformă web securizată.

Curba învățării

Deoarece părinții le cumpără adesea copiii animale de companie, în cadrul proiectului s-au elaborat programe educative pentru copiii cu vârste între 11 și 13 ani. Un chestionar din regiunea transfrontalieră a evaluat cunoștințele copiilor înainte și după participarea la program. Acesta a indicat că peste 30% dintre copii nu aveau cunoștințe suficiente privind transmiterea bolilor de la animale la om și tratarea corectă a animalelor, în concordanță cu alte țări ale UE.

În total au participat 240 de copii din Carintia și 200 din Friuli-Venezia Giulia, ceea ce a dus la o conștientizare sporită a riscurilor zoonotice la adresa sănătății. La sfârșit s-a organizat o expoziție de desene, texte și fotografii ale participanților. În proiect sunt implicate acum și școli din Germania și din Slovenia.

Materialele de comunicare digitale adaptate pentru copii au inclus un canal YouTube de educație în materie de biocriminalitate și scurte filme de desene animate, precum și un site public având la bază un sistem de analiză a traficului web. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://www.biocrime.org/>

PROIECTE

CURSURI NOI PENTRU TINERII ÎNTEPRINZĂTORI

INVESTIȚIA TOTALĂ
904 830 EUR

CONTRIBUȚIA UE
769 110 EUR

Fondul european de dezvoltare regională ajută la simularea antreprenoriatului și a inovării în regiunea balcano-mediteraneeană finanțând îndrumarea tinerilor în cinci țări europene.

Întreprinzătorii aflați la început de drum din Bulgaria, Cipru, Grecia, Albania și Macedonia de Nord deprind noi competențe de afaceri datorită proiectului „i3 – Educație pentru idei, invenții și inovații pentru antreprenoriat”. Instituțiile de educație și formare și firmele din aceste cinci țări cooperează pentru a realiza activitățile proiectului și a susține creșterea companiilor noi.

Nevoia de stimulare a creșterii economice este o provocare comună cu care se confruntă Peninsula Balcanică și estul Mării Mediterane. Proiectul i3 contribuie la abordarea acesteia prin crearea unui model de formare care să includă o programă de bază, precum și o strategie care să contribuie la implementarea acestuia.

În total, 250 de studenți înscriși la universitate și la colegiu și alți tineri beneficiază de formare și vor primi mentorat din partea unor oameni de afaceri de succes.

Formare pentru viitor

În fiecare țară participantă are loc testarea variantei-pilot a cinci module de formare de câte trei zile. Formarea începe cu o introducere generală privind antreprenoriatul, urmată de specializări în unul dintre următoarele domenii: mediul, energia,

TIC, stilul de viață și tehnologiile avansate precum robotica și nanotehnologia. Fiecare curs-pilot are 50 de cursanți care au ocazia de a vizita firmele. De asemenea, se prezintă profilurile unor întreprinzători experimentați, care conduc companii de succes.

Primul modul de formare s-a desfășurat în Bulgaria, deși participanții au provenit din toate țările partenere. După tratarea unor subiecte generale precum afacerile în beneficiul societății, arta comunicării și matematică practică, participanții au învățat despre sănătate, medii de lucru, călătorii și turism, divertisment, catering, sport și cultură.

S-au publicat detalii privind modelul i3 și materialele de formare ale acestuia într-o broșură care va fi disponibilă în curând online. Rezultatele proiectului au fost prezentate la un târg și o conferință de la Universitatea din Sofia (Bulgaria), pentru a promova domeniul de formare specifice și a încuraja implicarea mai multor organizații.

Privind spre viitor, obiectivul pe termen lung al proiectului este de a crea o marcă recognoscibilă a cursurilor de formare, care să poată promova oportunități de învățare creative și concrete pentru ca tinerii să își creeze companii proprii.

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://www.i-3.eu/>

AGENDĂ

7-10 OCTOMBRIE

Bruxelles (BE)

Săptămâna Europeană a Regiunilor și Orașelor

NOIEMBRIE 2019

Milano (IT)

Forumul EUSALP, Milano

NOIEMBRIE 2019

Bruxelles (BE)

Regiuni inteligente 3.0

AVIZ JURIDIC

Nici Comisia Europeană, nici vreă persoană care acționează în numele Comisiei Europene nu este responsabilă pentru posibila utilizare a următoarelor informații.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2019

Versiune tipărită: ISSN 2443-9010 KN-LR-19-069-RO-C

Versiune PDF: ISSN 1830-933X KN-LR-19-069-RO-N

© Uniunea Europeană, 2019

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Politica privind reproducerea documentelor Comisiei Europene este reglementată prin Decizia 2011/833/UE (JO L 330, 14.12.2011, p. 39).

Pentru orice utilizare sau reproducere a imaginilor sau a altor materiale care nu fac obiectul drepturilor de autor ale UE trebuie solicitată direct permisiunea deținătorilor drepturilor de autor.

Printed by Bietlot in Belgium

Această revistă este tipărită pe hârtie reciclată în limbile engleză, franceză, germană, bulgară, greacă, spaniolă, italiană, polonă și română. Revista este disponibilă online în 22 de limbi la adresa: http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/publications/panorama-magazine/

Conținutul acestui număr a fost finalizat în iunie 2019.

FOTOGRAFII (PAGINI):

Coperta: © Arhiva regiunii Moravia-Silezia;

Pagina 3: © Uniunea Europeană;

Pagina 4: © iStock/baona;

Pagina 6: © iStock/HildaWeges;

Pagina 7: © iStock/baona;

Pagina 8: © iStock/kupicoo;

Pagina 10: © iStock/aelitta;

Pagina 11: © Uniunea Europeană 2018/Georges Boulougouris;

Pagina 13: RocktheAlps © Uniunea Europeană 2019/Sébastien Ferraro;

Pagina 14: ENERPAT © Uniunea Europeană 2019/Cyril Morvant; E=O © Uniunea Europeană 2019/Studio Arnography;

Pagina 15: Mobilitas © Uniunea Europeană 2019/Luigi Sauro Fotographi Studio;

Pagina 16: Ariel © Uniunea Europeană 2019/Luigi Sauro Fotographi Studio;

Pagina 18: © iStock/kentoh;

Pagina 20: © Susie-Knoll_Creative Commons_CC BY 3.0 DE;

Pagina 21: © Uniunea Europeană 2018/Genevieve Engel;

Pagina 22: © Uniunea Europeană 2019/Denis Closon; © Amaury Bisiaux;

Pagina 24: © Danilo di Stefano;

Pagina 25: © Elodie Joseph-Auguste;

Pagina 26: © iStock/rustamank;

Pagina 27: © Arhiva regiunii Moravia-Silezia;

Pagina 28: © Investiții și dezvoltare în Moravia-Silezia;

Pagina 29: © Investiții și dezvoltare în Moravia-Silezia;

Pagina 30: © Regiunea Moravia-Silezia;

Pagina 32: Sus – Imaginea 1. © Boris Renner; Imaginea 2.

© Jiří Zerzoň; Jos © municipalitatea Ostrava;

Pagina 33: Imaginea 3. © Jiří Zerzoň; Imaginea 4. © Jiří Zerzoň; Imaginea 5. © Boris Renner; Imaginea 6. © Arhiva zonei Dolní Vitkovice;

Pagina 34: © Arhiva regiunii Moravia-Silezia;

Pagina 35: © Arhiva regiunii Moravia-Silezia;

Pagina 38: © iStock/Quardia;

Pagina 40: Haga © iStock/Deejpilot; Milano © iStock/Luneberg; Londra © iStock/QQ7;

Pagina 44: © iStock/PeopleImages;

Pagina 45: © Uniunea Europeană;

Pagina 47: © Hôpital virtuel de Lorraine;

Pagina 48: © iStock/makenoodle;

Pagina 49: © iStock/Vesnaandjic.

PĂSTRAȚI LEGĂTURA

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_ro
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

Comisia Europeană
 Direcția Generală Politică Regională și Urbană
 Comunicare – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu